FOR Freedom AND Justice...

# AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
IN LANGUAGE ONLY

SLOVENIAN MORNING NEWSPAPER

NO. 139 CLEVELAND 3, O., FRIDAY MORNING, JULY 16, 1948 LETO L. — VOL. L

Librarian of Congress
Washington, D. C.

## VESTI IZ SLOVENIJE

NARODNO NOTRANJE POSOJILO. — Neštetokrat smo pisali, kako Tito in njegova vlada pritiska na izvedbo takoimenovane petleke. Namen je predvsem dvigniti industrijo in kar le mogoče napraviti deželo gospodarsko neodvisno. Vse od Moskve odvisne dežele v tej točki posnemajo Sovjetsko Zvezo z večjim ali manjšim uspehom. Uspeh sovjetov samih z raznimi petletkami ni bil ravno najboljši. V 30 letih so prišli tako daleč, da morajo skrivati svojo revščino pred tujci z železnim zastorom. Jugoslovanska vlada se gotovo trudi za žive in mrtve, da bi ji njena petletka ne spodletela. Ljudstvo naganja na delo z vsemi silami. Tudi pusti vlada narod stradati, samo do more kupiti raznih stvari v tujini za uspeh petletke. Kljub velikemu trudu prvo leto ni tako uspelo, kot so napovedovali. Kardelj je v svojem proračunskem govoru odkrito povedal, da doslej ni šlo. Tudi notranji spori v komunistični stranki v Jugoslaviji pričajo, da načrti niso tako uspeli kot so pričakovali. Dva ministra je Tito odstavil, ker se nista po njegovem mnenju odnesla.

Ali bo šlo v bodoče bolje? Na vsak način se bodo zelo trudili. O tem priča tudi razpis posebnega notranega posojila, ki naj da potrebnih sredstev za izpeljavo petletke.

Razpisali so posojilo 3 in pol bilijona v dinarjih. (Kakih $70 milijonov). Razdeljeno je v kose po 1000 din; dobi se tudi polovica in četrtina. Država hoče plačati ta dolg v 4 letih. Prvo leto 10%, tretje 20% in koncem 1952 še ostalih 60%. Obrestovanje je po 6%. (V kapitalistični Ameriki komaj po 2-5%!) Poleg obrestovanja pa so vaba za vplačanje.

(Dalje na 2. strani)

## NOVI GROBOVI

*Tomaž Fudurič*

V četrtek ob 12:45 je na svojem domu 13609 Woodworth Ave. umrl Tomaž Fudurič. Bolan je bil že dve leti. Osemnajst mesecev je bil v bolniški postelji. Bil je Hrvat po rodu, iz vasi Vanc, župnija Cerovac in je prišel v Ameriko pred 54 leti, ko je bil star 21 let. Bil je srečne, prijetne narave in imel mnogo prijateljev tako med Hrvati kakor med Slovenci. Poprej je več let vodil gostilno na Addison Road. Ko je podjetje prodal, je živel mirneje s svojo soprogo in hčerko in se preselil z Addison Rd. na sedanje stanovanje na Woodworth Ave. Že 1927 mu je umrla soproga. Ostal je vdovec. Bil je član društva Sv. Jožefa št. 99 C. F. U. in ustanovitelj sedanje hrvatske cerkve Sv. Pavla. Pogreb bo v pondeljek zjutraj iz Grdinovega pogrebnega zavoda. Zapušča hčer Mrs. Margareto Dobrnič, dvoje vnukov in dva pravnuka.

### Kar je preveč, je preveč, pravi mesar

New York. — Anthony D'Amelio, vojni veteran, ki je vodil nekaj časa mesnico, jo je zdaj zaprl in na vrata obesil napis: "Mesnica ostane zaprta, dokler bodo take cene."

### Tri na dan

Kdor je le za trenutek dvomil, da demokratska konvencija ne bo imenovala predsednika Trumana za predsedniškega kandidata, ne pozna politike.

* * *

Jim Roosevelt je pred delegacijo na konvenciji opravičeval svojo mater, ki da se ni mogla udeležiti konvencije. So vzeli na znanje, čeprav ni nihče zahteval pojasnila, zakaj je ni.

* * *

Češki zunanji minister Masarik, ki je baje izvršil samomor, je pred smrjto baje pisal pismo Stalinu, v katerem ga je baje dobro okrtačil nato pa baje skočil skozi okno. V Ameriki pravimo taki senzacionelnosti — bunk, v starem kraju smo pa rekli — raca.

## SDZ priredi zlet k jezeru Conneaut v sredo 21. julija

V sredo 21. julija priredi Slovenska dobrodelna zveza za članstvo in prijatelje zlet v prijazni, čisti in lepi park ob Conneaut jezeru. To jezero se nahaja tik za mejo države v Pennslyvaniji.

Poseben vlak bo odpeljal ob 8:30 zjutraj z Erie železniške postaje na 55. cesti. Za newburško in maplehajsko naselbino se bo ustavil vlak ob 8:35 zjutraj na 93. in Meech Ave.

Člani mladinskega oddelka SDZ imajo prosto vožnjo, če se izkažejo z voznim listkom, ki ga dobe v glavnem uradu S. D. Z. Za odrasle nad 16 let starosti stane vožnja na oba kraja $4.70. Za mladino pod 16 leti, ki niso člani SDZ, pa stane vožnja na oba kraja $2.35.

Iz parka bo odpeljal vlak zvečer ob 7 in dospe v Cleveland na isti prostor, odkoder je odpeljal zjutraj, ob 10. Ravnajte se po sedanjem clevelandskem času, ker železniški je za 1 uro poznejši.

Kdor se želi udeležiti tega zleta, pa še nima voznega listka, naj se zglasi v gl. uradu SDZ najkasneje do 20. julija do opoldne. Lahko pa tudi pokličete za rezervacijo listka gl. urad: ENdicott 0886.

Vsi ste prijazno vabljeni in kdor se more odtrgati za en dan od doma, naj se udeleži tega zleta v zeleni park ob Conneaut jezeru. Zlasti očetje in matere ste vabljene, da si vzamete počitnice za en dan in pojdite z otroci na zlet SDZ. Vi in vaši otroci boste imeli en zelo lep dan, ki ga ne boste tako kmalu pozabili.

### Komunisti v Bavariji kaznovani

Frankfurt. — Ameriške oblasti so prepovedale komunistični stranki v Bavariji izdajati za en mesec časopise. To radi tega, ker so komunisti natisnili karikaturo, ki je kazala smrtiško in angleško cono kot gnojišče, polno smradu in gnilobe.

## Po celi Italiji delavstvo stavka in vprizarja nemire

Rim. — Nesrečni in nepremišljeni napad na Togliattija je začasno onemogočil vse napore konsolidiranja razmer v Italiji, ki so bili rodili že tako lepe uspehe. Fant na policiji pripoveduje, da ni mogel prenašati vednega sodelovanja Togliattijevega na mednarodnih komunističnih konferencah in da je smatral da je vodja komunistov odgovoren za veliko smrti Italijanov, ki so jih komunisti pobili takoj po osvobojenju, ko so bile še neredne razmere.

Med tem je splošna stavka ustavila vse delo v Milanu in celi provinci. V Florenci so poulične demonstracije in nemiri. Vse trgovine so zaprte. V Veroni je ustavljeno vse delo. Policija je imela ostre spopade s stavkujočimi, ki so napadali po ulicah. V Genovi imajo demonstranti dejansko oblast v mestu. Komunisti so v predmestjih napravili barikade. Policija patrulira po mestu na oboroženih avtih, pa je v par slučajih demonstrantom uspelo, da so jo prisilili h kapitulaciji. V Turinu je vse delo zastalo. V Livornu je mnogo mrtvih. V Neaplju je prišlo do hudih spopadov med policijo in demonstranti. Več je ranjenih in mrtvih.

### General Pershing bo pokopan v pondeljek

Washington. — Smrt generala Pershinga, ki je bil v prvi svetovni vojni največji junak Amerike in njen prvi oficir, je prišla mirno v Walter Reed Hospital, Washington. Pokopan bo v Arlington pokopališču v pondeljek. Preko nedelje bo pokojnikovo truplo ležalo v rotundi na Kapitolu, kjer bodo množice lahko obiskale in počastile zemske ostanke velikega pokojnika.

### POGAJANJA MED UNIJO IN FORD CO. SE NADALJUJEJO

Detroit, Mich. Walter P. Reuther, predsednik avtne unije, je odšel od pogajanj, češ da se s kompanijo ne pride nikamor. Reuther je rekel, da Fordovi zastopniki mlatijo prazno slamo in kadar bodo začeli zopet z resnim delom, bo šel zopet s pogajanjem.

Unija pri Fordu zahteva izboljšanje mezde in socialno varnost, kar vse skupaj bi zneslo 28 centov več na uro. Povprečno zaslužijo delavci pri Fordu zdaj $1.52 na uro.

### KOMUNISTI IN SOCIALISTI PROTI GASPERIJU

Rim. — Italijanski komunisti in socialisti so se združili za boj proti vladi premierja de Gasperija. Njih voditelji kličejo za združenje "demokratskih" sil proti obstoječi "klerikalni" vladi.

Vlada je odklonila zahtevo delavskih unij za višjo mezdo, ker da bi to vodilo k inflaciji. Obratno pa je naznanila vlada program za večje davke, manjše cene in večjo zaposlitev delavstva.

### Začetek ostre volilne kampanje

Washington. — Posebno zasedanje kongresa, ki ga je sklical predsednik Truman za 26. julija naj bi bilo namenjeno razpravljanju in glasovanju o zakonih o ustavitvi povišanja cen, o federalni pomoči za vzgojne ustanove, za izdelavo programa o narodnem zdravstvu, za zakon o državljanskih pravicah.

Politiki smatrajo, da pomeni izredno sklicanje kongresa začetek ostre volilne kampanje. Predsednik Truman sam je rekel: "Ameriški narod naj ne odloča na osnovi samih besedi in proglasov, naj odloča po delih." Predsednik obtožuje kongres, da noče razpravljati in glasovati o nekaterih najvažnejših zakonih.

### Tudi Kitajci obsodili Tita

Nanking, Kitajska. — Kitajska komunistična stranka, ki je druga največja med komunističnimi strankami na svetu je tudi objavila, da popolnoma soglaša z napadi Kominforme na Tita in druge jugoslovanske komunistične voditelje. Kitajski komunisti menijo, da se je Tito oddaljil od marksistične in ljeninistične politike in zavzel neprimerno protisovjetsko stališče. Poleg tega trdijo kitajski komunisti, da Titovi ljudje vztrajno zagovarjajo sovražne odredbe proti mednarodnemu komunizmu. Zato imenujejo maršala Tita kot rebela, ki je padel v mreže kapitalističnih in nacionalističnih strank.

### Mestni delavci dobijo višjo plačo

Painesville, Ohio. — Okrajni komisarji v Lake okraju so odločili, da zvišajo 125 delavcem plača za $5 na mesec. Za okraj je določena za 1949 vsota $978,490 za vse javne izdatke, kar je za 8% več kot letos.

### Rusi hočejo onemogočiti zračno zvezo Berlina z zapadom — Zavezniki povečujejo število zrakoplovov

Berlin. — Sedaj so Rusi začeli resno ogrožati zračno linijo med Berlinom in zapadom. Časopis sovjetske vojske "Taegliche Rundschau" je objavil, da so sovjetski strokovnjaki za zrakoplovstvo prišli do zaključka, da je prišel čas, ko morajo sovjetske oblasti same regulirati vprašanje zračnih zvez med Berlinom in zaledjem. List obdolžuje zapadne zaveznike, da njihovi zrakoplovi vozijo po linijah, ki so rezervirane za Sovjete in kjer ima sovjetsko zrakoplovstvo svoje vaje.

Vojaška komanda sovjetske zrakoplovne edinice v Berlinu je res objavila vaje v Elstad, prav ob meji zapadne zračne ceste do Berlina.

Berlin. — Zapadni zavezniki so ponovno jasno Sovjetom odgovorili, da ne bodo pustili nobenega vmešavanja Rusov v njihovo zračno transportiranje hrane v Berlin. General Hayes je odgovoril sovjetskemu šefu štaba, da ne priznava nobenih novih kontrol in omejitev. Držal se bo samo tega, kar se je določilo za časa sporazumnega vladanja štirih velesil. Štiri nove zračne ladje so povišale število tovorov, ki prispo vsak dan na berlinsko letališče. Britanci so objavili, da so dovršili v svoji coni novo letališče.

# Poizkus revolucije v Italiji

## Poročilo notranjega ministra — Komunistične oborožene čete — V Genovi vladajo komunisti — Vojaštvo razganja uporne komuniste — Konec stavke izsilila vlada in krščanske delavske unije.

RIM. — Minister za notranje zadeve Mario Scelba je v svojem poročilu naglasil, da je generalna stavka delavstva v Italiji skoraj popolna in kaže samo v nekaterih krajih delavstvo voljo, da bi zopet pričelo z delom. Po deželi vlada razmeroma mir in red in so vladne čete, policija in civilne oblasti mogue povsod vzdržati priličen mir, razen v Genovi.

Težave so v mestih. V Toscani so oborožene komunistične čete napadle vojake, ki so stražili telefonsko centralo in jih odvedli seboj. V Albatia so komunistične čete prevzele oblast in napodile vojsko, ki je prišla žendarmeriji na pomoč. Komunisti so se posluževali pušk, bomb in ročnih granat.

V Civittavechia, 19 milj severno od Rima, so komunisti razdrli železniško progo Rim - Florenca. Razdrta je tudi proga od Rima proti Jadranski obali do Terni.

Vlada je poslala vojaška ojačenja v Genovo, kjer je položaj najbolj kritičen. Tam so komunisti zasedli pristanišče in mesto, napravili barikade na ulicah in stavkujoče delavstvo ne uboga odredb izrednega stanja, ki ga je odredil vladni komisar. V milanski provinci je bilo več spopadov med oboroženimi komunističnimi četami ter vojaštvom in žandarmerijo.

Po mnenju notranjega ministra vlada gospodari nad celim notranjim položajem v Italiji razen v Genovi.

RIM.—Upati je, da bo vlada zmagala sedanjo težko situacijo v Italiji že tekom današnjega dne. Vlada je objavila, da se mora generalna stavka nehati v 24 urah. Po preteku tega roka je vlada pripravljena z vojaško silo ščititi tiste, ki hočejo iti na delo in staviti nekatera za splošnost nujna podjetja v obrat z vojaštvom. Po tej odredbi vlade so se voditelji delavske zveze, ki je odredila generalno stavko, javili pri predsedniku vlade, ki jih je takoj sprejel. Po avdijenci je vodstvo delavske zveze proglasilo konec generalne stavke. Vlada je bila močna, ker so tiani krščansko socialnih delavskih unij izstopili iz delavske zveze, ga bo ta hotela nadaljevanje stavke iz političnih razlogov.

Vojaštvo je vdrlo v sredino mesta Genova in z orožjem razgnalo komunistične čete, ki so čuvale mesto. V Abbadia je vlada poslala artilerijo in komunistične čete so se razpršile, ko so videle, da vojaštvo postavlja topove proti njim. Doslej poročajo, da je bilo v celi Italiji sedem mrtvih in 500 ranjenih v stavki in nemirih, ki so trajali 36 ur. Največja zunanja slika nerednosti je na kolodvorih, kjer je obstalo tisoče ljudi, ki so hoteli potovati, pa niso mogli, ker je stavka izbruhnila tako nenadno.

Zdravniški konzilij je objavil poročilo, da je zdravstveno stanje komunističnega voditelja Togliatti-a nespremenjeno.

### V CLEVELAND DOSPE "FREEDOM TRAIN" KI BO TUKAJ 2. IN 3. SEPTEMBRA

Zgodovinski "Freedom Train" (vlak svobode) dobimo tudi v Cleveland, kakor naznanja urad župana Burka. Vlak dospe sem na 2. in 3. septembra. Na potovanju po deželi bo vsega skupaj 13 mesecev ter bo obiskal vseh 48 držav, v istih pa 307 mest.

Na županovo povabilo se je zbralo 50 civičnih voditeljev (urednik Ameriške Domovine je bil tudi osebno povabljen od župana), ki so sestavili program za tista dva dni.

Ta vlak nosi dragocene zgodovinske listine, vse od Izjave Neodvisnosti do vdaje Japoncev na bojni ladji Missouri.

Da se narod zainteresira v to izredno in zgodovinsko priliko in si ogleda redke zanimivosti na vlaku, bo posebna kampanja od 22. do 28. avgusta, pri kateri bodo prošeni za sodelovanje vsi javni pripomočki, časopisje, radijske postaje, cerkve, gledišča in trgovine.

Vlak je zdaj na potu po deželi že 194 dni in obiskalo ga je že 1,625,000 oseb. Več o tem bomo še poročali, ko bo izdelan ves program.

# Razne najnovejše svetovne vesti

JERUZALEM. — Sveto mesto je bilo bombardirano. Zrakoplov neznanega izvora je vrgel nekaj bomb, ki so padle v stari del mesta.

* * *

WASHINGTON.—Vodja premogarjev je pozval vse stavkujoče rudarje, da se vrnejo na delo. Pred zveznim sodnikom je bila sklenjena poravnava, po kateri se delo v vseh premogovnikih takoj obnovi, sodne in upravne oblasti pa bodo izvedle postopek in dognale ali je obvezno članstvo v uniji po zakonu Taft-Hartley dovoljeno ali ne.

* * *

LAKE SUCCESS.—Zveza narodov je odredila da mora prenehati bojevanje v Palestini. Za predlog so glasovali vsi člani razen Siruje, Sovjetske Unije in Ukrajine. Sovjetska Unija je izjavila, da je soglasna, da se ustavi vojevanje a ne soglaša s tem, da bi grof Bernadotte še naprej posredoval. Zato se je abstinirala od glasovanja. Enako je svoje stališče utemeljila tudi Ukrajina. Sklep Zveze narodov vsebuje tudi določbo, da bo Zveza uporabila silo proti tistim, ki sklepa ne bi izvršili.

CAIRO.—Judovski zrakoplov je bombardiral Cairo. Vrgel je nekaj bomb.

## Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

*Prijazen obisk—*

Včeraj sta nas obiskala Mr. John Germ, gl. predsednik K. S. K. J. in njegova zala hčerka Lillian, ki je diplomirana bolničarka in službujoča v Corwin bolnišnici v Pueblo, Colo. Mr. Germ se je vračal iz Pittsburgha, Pa., kjer je posetil slavnost KSKJ dneva zadnjo nedeljo. V nedeljo bo prisostvoval enaki slavnosti v Eveleth, Minn. in v nedeljo 1. avgusta jednotinemu dnevu v Jolietu, Ill. in polletni seji gl. odbora. Torej je agilni Mr. Germ kar precej upredžen, toda še vedno čvrst in poln dobro volje. Hvala za obisk!

*Vstopnice za večerjo—*

V župnišču sv. Vida si lahko nabavite vstopnico k slavnostni večerji, ki jo prirede farani sv. Vida v počast prevzv. škofu ljubljanskemu, dr. Gregoriju Rožmanu v sredo 21. julija ob 7. Prireditev bo v cerkveni dvorani sv. Vida.

*Na operaciji—*

Mrs. Mary Matoh iz 15917 Holmes Ave. je srečno prestala težko operacijo v Glenville bolnišnici. Obiski začasno niso dovoljeni.

*Na počitnicah—*

Mr. in Mrs. Mike Zernic iz 14514 Thames Ave. se nahajata na počitnicah pri prijateljih [illegible] neva, O. Prav prijetno jima je tam, sporočata in pozdravljata svoje prijatelje vsepovsod.

*Na piknik vabijo—*

Klub Ljubljana vabi na piknik v nedeljo 18. julija. Piknik bo na Kaliopovi farmi, Eddy Road. Vsega bo dovolj: jedače in pijače ter poštene zabave.

*Na sejo—*

Podružnica 5 SMZ bo imela redno sejo v soboto večer ob navadnem času v SND na St. Clair Ave.

*Seja Lige—*

Ne pozabite, da je danes ob pol osmih zvečer v šoli sv. Vida seja Lige Kat. Slov. Amerikancev za Cleveland.

*Poroke—*

V soboto ob 10:30 dop., bosta v cerkvi Marije Vnebovzete na Holmes Ave., poročena Miss Jennie Rose Jalovec, hčerka Mr. in Mrs. John Jalovec, 704 E. 162 St. in Mr. Leonard J. Sterle, sin pok. Mr. in Mrs. John Sterle iz 6713 Edna Ave. Sorodniki in prijatelji so vabljeni k poročni maši.

V soboto ob 10 dopoldne bosta poročena v cerkvi sv. Vida Miss Anna Hren, hčerka Mr. in Mrs. Joseph Hren iz 1095 E. 64 St. in Mr. Frank Oblak, sin Mr. in Mrs. Frank Oblak iz Soudan, Minn. Sorodniki in prijatelji so vabljeni k poročni maši. Mladima paroma želimo vse najboljše v novem stanu.

*Iz urada N. A. Banke —*

Vlagatelji, ki se nahajajo v okolici podružnice na Union Ave. in E. 93rd St. lahko izročijo knjižice zamrznjenih vlog prejšnje banke Mr. John Štrekalu, našemu bančnemu uradniku. On jim bo preskrbel izplačila. Knjižice mu lahko izročite vsak čas na domu, ali pa v banki kadar posluje. S tem si prihranite čas in vožnjo do glavne banke na St Clair Ave.

**"Svobodna Slovenia"' je list naših ljudi v Argentini. Naročite ga pri upravi Victor Martinez, 50, Buenos Aires, Argentina.**

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN HOME
(JAMES DEBEVEC, Editor)
6117 St. Clair Ave. HEnderson 0628 Cleveland 3, Ohio
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

*NAROČNINA*

Za Zed. države $8.50 na leto; za pol leta $5.00; za četrt leta $3.00.

Za Kanado in sploh za dežele izven Zed. držav $10.00 na leto. Za pol leta $6, za 3 mesece $3.50.

*SUBSCRIPTION RATES*

**United States $8.50 per year; $5 for 6 months; $3 for 3 months.**

**Canada and all other countries outside United States $10 per year. $6 for 6 months, $3.50 for 3 months.**

Entered as second-class matter January 6th, 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd, 1879.

88 No. 139 Fri., July 16, 1948

1948 JULY 1948

| S | M | T | W | T | F | S |
|---|---|---|---|---|---|---|
| | | | | 1 | 2 | 3 |
| 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 |
| 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16 | 17 |
| 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23 | 24 |
| 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 | 31 |

# Za demokratično stanovsko zastopstvo

Redko kdaj je vsak Amerikanec tako lahko soglašal s predsednikom, kot nedavno neki dan, ko je ob srečno zaključenih pogajanjih v železničarskem mezdnem sporu, izrazil svoje posebno zadovoljstvo, da so se uslužbenci in lastniki svobodno pogodili in sporazumno določili delovne pogoje. Pomembno je dodal: Nisem hotel, da bi se stvar rešila na kak drug način.

Velika in zdravilna misel je v tem: Sedanja družba ne more ohraniti svojih demokratičnih oblik, ne more ostati zdrava, sploh ne more preživeti in zmagati sovražnih tendenc demokratičnega življenja, če se ne izpopolni z demokracijo na gospodarskem in socijalnem polju. Tudi našo ameriško domovino ki jo vsi soglasno imenujejo kraj najboljšega življenja, največjega bogastva in najbolj trdno demokratično državo, pretresajo pogosta socijalna nesoglasja in valovi stavk, ki se ponavljajo, so samo viden izraz te notranje bolezni.

Kakor je v mednarodnem življenju vselej v nevarnosti mir in blagostanje če le en narod, ena država hoče brez misli in brige za splošno, skupno srečo ljudi, s silo osvojiti kaj tujega, z nasiljem povečati svojo posest, tako je v notranjem socijalnem življenju mirno in redno življenje odvisno od tenkočutnosti gospodarskih ljudi in nosilcev socijalnega življenja za blagor vse družbe. Če bi bila zavest odgovornosti za skupno blaginjo dosti močna pri vseh ki razpolagajo in upravljajo s činitelji gospodarskega življenja, bi nikdar ne moglo priti do splošnih socijalnih in gospodarskih sporov, ki vodijo do zastoja produkcije, ustavitve dela, izgube zaslužka in s tem do osiromašenja družbe.

Stavke, izpori, prenehanje produkcije, izgube zaslužka v velikem redno nastanejo takrat, ko pri enem izmed razredov, pri lastnikih ali pri delavcih prevlada enostransko gledanje, sebična zahtevnost, prezir skupnih razlogov, ki določajo skupen uspeh: kadar en stan hoče vsiliti svoj interes v brezobzirnem zasledovanju svojih ciljev.

Gospodarska in politična ureditev sta dela ureditve življenja istih ljudi. Oba dela sta neločljiva, kot je življenje neločljivo. Čim bolj se uveljavlja demokracija kot najidealnejša ureditev družbe in države v političnem oziru, tem bolj se mora isto načelo uveljaviti tudi v socijalnem in gospodarskem dogajanju, sicer pride do zlomov in udarcev, ki uničujejo srečo kot viharji, ki v katastrofah ljudi uče pameti in kličejo po novih spoznanjih in potih.

Demokracija pravimo je vlada svobodnih ljudi. Svoboden narod sam sebi daje postavo življenjskih odnosov tako, da ohrani čim več svobode poedincu in jo omejuje svobodno, prostovoljno le kolikor je treba, da sosed sosedu ni v napotje, v škodo in da skupnost vselej lahko nastopi v obrambo celote kadar je slučaj, ki ga je svoboden narod sebi odredil kot skupen interes, ki ne sme biti žrtvovan nikoli in pod nobenim pogojem.

Gospodarska demokracija mora biti prav tako vlada svobodnih ljudi v gospodarskih odnosih. Kakor se politična demokracija poslužuje političnih strank kot orodja za izvajanje političnih programov, tako v gospodarskem demokratičnem življenju to vlogo nekako opravljajo organizirani stanovi. Vloga vsakega stanu je določena po njegovi gospodarski funkciji. Z ozirom na celoto so vsi stanovi enako važni ker le v skupnosti, v sodelovanju, v harmoniji morejo dati tisti učinek ki celotni družbi more biti koristen. Le skupno delo daje nove sadove, le skupnost producira. Pogosto smo že slišali, da so stanovi kot udje telesa, ki vsak opravlja odrejeno delo, a vse telo je zdravo, sposobno za tvornost za duhovno in materijalno ustvarjenje le, če so vsi udje zdravi in če opravljajo v popolni slogi za celotno telo vsak po naravi določeno vlogo, opravilo in funkcijo.

Mašinerija, ki naj ureja gospodarske socijalne odnose pri nas še daleč ni popolna. Leto za letom silni potresi v raznih gospodarskih panogah kažejo, da ni socijalno gospodarskega regulativa, da kljub organiziranim stanovom ni skupnih predstavništev produkcijskih panog, ki bi bile stalen vrhoven čuvar nad blagostanjem vseh zainteresiranih ljudi in stalno preprečevali socijalne krivice. Za socijalen mir in za socijalno blagostanje pa je tak, od zainteresiranih stanov demokratično izbran in postavljen regulativ, ki je stalno odgovoren svojim skupinam, katerih interese zastopa, nujen in neizogiben, če naj ohranimo demokracijo.

Dokler ni stalnih voljenih svobodnih produkcijskih predstavništev, so potrebna — kot zelo slab nadomestek — poseganja upravne oblasti v spore gospodarskega značaja, da preprečujejo najhujše nesreče, ki bi mogle bistveno okrniti blagostanje celotnega naroda radi sporov na enem sektorju njegovega življenja.

Taki posegi pa pomenijo kršenje avtonomije produkcijskih činiteljev, rušijo zavest svobode na polju gospodarskega dogajanja in koncem koncev ubijajo idejo demokracije same. Oni pridejo kot potrebno zlo. O potrebi zasilne policijske odredbe ima vsak svoje mnenje in vsak svojo mero zaupanja. Zato je prav, da se tega sredstva politična oblast le redko in v najtežjih, najbolj kričečih slučajih posluži. Vsaka zloraba politično upravne oblasti v socijalno-gospodarskem razvoju pa vodi v diktatorske poizkuse, v državno oblastveno poseganje na polje gospodarstva, pa gre dalje v vmešavanje policijske oblasti v poklicno in stanovsko stran življenja. Takrat pa bije smrtna ura vsaki resnični osebni svobodi.

## Newburške novice

Edini sin je bil odšel v vojsko. Ker je vedel, kako v skrbeh so radi njega njegovi starši, jim je pogosto pisal. Zdaj pa čakata na pismo že celih štirinajst mesecev. Dan za dnem pazita na pismonoša, pa čudno, dan za dnem gre mimo in se niti ne ozre na njuno hišico.

Danes sta zopet na straži. Glej, danes ne pojde mimo. Pismo prinaša. Oba skočita proti pismonoši na enkrat. "Pismo, pismo imate za naju!"

"Da, danes imam tudi za vaju neko pismo," je dejal in iskal po torbi.

"Tak vendar enkrat zopet pismo od njega," sta veselo kramljala in čakala.

Pismonoša, ki je že vajen vsakovrstnih prizorov, se ni dosti zmenil, ampak je potegnil pismo, ga oddal in takoj hitrih korakov odšel.

V strahu sta se spogledala roditelja. "To pismo ni od njega. To je od vojaških oblasti," de mož in z nekim srtahom zre svojo ženo. Žena mu pograbi pismo iz rok in odpre s tresočo roko.

Vojaške oblasti morajo poslati na tisoče enakih pisem ob času vojne. Zato imajo že naprej tiskane ene vrste formularjev in le tu pa tam vtisnejo ime vojaka in pa kraj, kjer je padel.

"Z žalostjo naznanjamo, da je vaš sin padel v bitki v tem in tem kraju. Bil je hraber vojak in vam delal čast. (Če je katoličan, je navadno tudi dostavljeno, da je bil previden pred smrtjo, ali pa sploh tega pismo ne omeni). Vaš sin je bil prepeljan v bolnico in je tam 12. tekočega meseca končno podlegel ranam."

Ob zadnji besedi se žena zgrudi na zemljo in omedli. Mož pobere pismo in bere sam. Ne more vrjeti. Edini otrok, na katerega sta stavila vse upanje za starost, edini sin, katerega sta tako srčno ljubila, je mrtev . . . mrtev. O Bog, mrtev . . .

Prvi nagib ga je gnal k joku. Solze so se mu vlile in zakričal bi bil, toda žena . . . mu leži pri nogah, kot mrtva. Pograbi jo v naročje in jo odnese v hišo, položi na postlejo in ji moči čelo, dokler se ta prebudi.

Končno odpre žena oči in gleda okolu sebe, kot bi ne vedela, kaj se je zgodilo znjo. Ko pa zagleda pismo, ji šine v spomin vsebina pisma. Vzdigne se in se s krikom nepopisne žalosti oklene moža.

Kako dolgo sta jokala v objema drug drugega, nista vedela. Počutila pa sta se vsaj toliko bolje, da sta mogla spregovoriti. Jok je pač olajšava narave. Vsekako pa od tiste ure naprej nista imela več veselja za kako stvar. Zdelo se je, kot bi bilo s sinom pokopana vsa njujna sreča, vse nade. Zdaj nimata ničesar, kar bi ju priganjalo k delu, h kakšnim načrtom za bodočnost. Še molitev je bila težka in če ne bi bila globoko verna, izgubila bi vse zaupanje. Toda pogled na velik križ na steni, na katerem je razpet Bog sam, ju je tolažil. Spomin na Žalostno Mater z umorjenim Sinom v naročju jima je dajal toliko poguma, da sta životarila naprej nadejajoč se svidenja gori nad zvezdami.

Preteklo je šest mesecev po tem strašnem dnevu, ko jih je doletela vest o smrti sina. Omenjena sta pravkar odmolila rožni venec, kot je bila njuna navada predno gresta k počitku. Kar se odpro vrata in notri vstopi Tonček njujen sin! Oslupla ga gledata misleč, da imata prikazen pred seboj. Šele, ko Tonček zakliče: "Mati! Oče!" in stegne roke proti njima, šele tedaj skočita k njemu in ga objemata ter jokata od samega veselja. "Tonček, oh Tonček! Ali si res ti?! Kje si bil? Kako, da so te proglasili za mrtvega?"

Vse polno vprašanj jima je sililo na jezik. Pa nista čakala odgovora od samega veselja, da imata sina zopet, da, sina kateri je bil "mrtev," sedaj pa živi. Smejala in jokala, vse ob enem sta od same sreče, da Tonček ni mrtev, ampak, da živi in je pri njima.

Končno se vendar toliko pomirita in oče ga zopet vpraša: "Kje vendar pa si bil? Kako, da so te proglasili za mrtvega?" Sin pripoveduje:

"V strašni bitki tam pri ---- je priletela bomba ravno med nas. Številni so bili na kosce raztrgani in tudi jaz sem bil močno ranjen. Prišel je sovražnik; pobral ranjence in nas odpeljal v zaledje, kjer so za nami še dosti po človeško ravnali in nas zdravili. Toda, kakor hitro smo mogli na noge, smo bili odpeljani v Sibirijo, odkoder ni smel in tudi mogel ni odposlati kakega pisma. Posrečilo pa se je meni in par drugim, da smo pobegnili in po nepopisnih težavah in strašnih mukah končno prišli do meje in tako nazaj v domovino."

"Da pa so me proglasili za mrtvega, je pa najbrž vzrok ta, da sem na prostoru kjer sem bil ranjen zgubil ploščico s številko in tako sem bil prištet med tiste, katere je bomba razbila na kosce. Toda, hvala Bogu, tu sem, živ sem in upam, da mi Bog da še veliko let. Zdaj se ne bomo več ločili, dokler je božja volja, da hodimo po tem svetu." Objel je vsakega posebej in s poljubom potrdil svojo ljubezen do njiju.

* * *

To resnično zgodbo sem bral in prestavil nalašč za te dni, ko prihajajo trupla naših padlih vojakov nazaj. Predragi starši naših junakov, vaša žalost morda ne bo potolažena s takim nepričakovim prihodom vašega sina nazaj tukaj na zemlji. Pride pa prav gotovo ura, ko boste tudi vi zopet objeli svoje padle hrabre sinove. Saj pravi Bog, večna resnica, sam: "Jaz sem vstajenje in življenje. Kdor v me veruje, bo žival če tudi umrje." Te besede so božja resnica. Vaši padli sinovi so šli pred vami v tisto večno domovino, kjer bo Bog vse solze obrisal, kot pravi sv. pismo in ne bo več ne telesne ne srčne boli, Mi pa, od katerih tako velikih žrtev ni bilo zahtevanih, se hočemo skazati hvaležne s tem, da bomo imeli vaše padle junake v molitvenem spominu.

* * *

Pri nas v "Novem mestu" i-

(Dalje na 3. strani)

## Glede izplačevanje dividende

Cleveland, O. — Likvidator Blythin je izdal ukaz naši banki, da naj izplača zadnjih 15% dividende, za kar je naredil vlogo na North American Bank Co. Naj bo nekaj posebnega pojasnila glede časa tega izplačevanja.

Naša banka je naprosila državi bančni urad, da naj dovoli v ta namen izplačevanja posebne dividende dve zaporedni soboti To smo storili za to, da ne bo toliko ljudi prišlo na enkrat v banko in delalo ovire rednim odjemalcem, ki prihajajo redno vsak dan. Dve zaporedni soboti so: 17. in 24. julija. Ni pa rečeno s tem, da ne smejo vlagatelji priti tudi kateri drugi dan med tem časom, če kdo tako želi in mogoče da ne bo imel časa v soboto. Dalje, po 24. juliju bo pa tako na razpolago vsak dan ob bančnih urah do časa, dokler ne bo izplačano vsem, ki imajo in pričakujejo teh izplačil. Torej, naj nikdo ne misli, da bi mogoče zamudil in naj se ne drenja, če vidi da je drugih za enkrat preveč. Dovolj časa bo na razpolago za izplačila, da se polagoma izplača, kar je likvidator pripravil.

Ker sem bil tako zainteresiran za to izplačilo, in ne samo za to s primankljajem, marveč za celotno! Za to izražam mojo srčno bol za vse vlagatelje, da ne bodo prejeli sto odstotno. Lahko bi navedel vzroke, toda, dovolj je že bilo ran in prerekanj, natolcevanj in obrekovanja, dasi jih ni bilo potreba, če bi bili malo bolj prizanesljivi drug drugemu, in če bi imeli voljo pomagati rajši kakor kritizirati, bi tudi ne bilo primanjkljaja in bi ne bilo treba plačati dvojne okškodnine delničarjem.

Od moje strani sem vse storil, da bi se doseglo celotno izplačilo. V ta namen sem se odzval banki v pomoč. Pustil sem svoje podjetje in deloval za prospeh likvidacije — za delo v novi banki — vse za to, da bi se ohranilo dobro ime, poštenih slovenskih pionirjev - direktorjev in gospodarskega odbora, ki so po nesreči zašli v teh časih v obratovanje, te, tako vzvišene finančne ustanove, potrebne slovenskemu narodu.

Dovolite da potrdim te moje trditve z dokazi. Možje, ki so ustanovili to prvo banko, so bili v naselbini pionirji, ki so si s žuljevimi rokami prislužili in prihranili svoje prve dolarje. Pozneje tudi s trgovino. Toda, bili so poštenjaki, bili so zmožni in dobri gospodarji. Zaupajoč so drug na drugega, zložili nekaj stotakov in začeli potrebno banko, vedoč, da morajo za vsako finančno sredstvo hoditi v druge, v tuje banke. Na podlagi takega začetka je banka rapidno rasla. Da je bilo gospodarstvo pravično in vredno bančnega kredita, je bil smoter, da se ni izplačevala nobena dividenda delničarjem tako dolgo, da je narasla rezerva do $240,000. Za to je dobila banka, iz državnega urada častno priznanje kot najbolj gospodarska banka v državi.

Da je bilo to resnično, naj priča še drugi dokaz: Nekaj mesev pred krahom, je dobilo vodstvo banke ponudbo, da bi neka druga banka rada prekupila vse delnice in iste plačala za vsako $400.00 (prve delnice so bile po $100.00). Še drugi dokaz dobrega gospodarstva: Ko je banka enkrat povišala kapital in postala še Trust kompanija je izdala nekaj novih delnic starim delničarjem. Prodane so bile vsaka po $300.00 in velika jeza in zamera je bila med delničarji, ker jih niso mogli dobiti, da bi jih kupili kaj več.

Rojaki, kateri ste slišali silna zmerjanja in kritike napram gospodarskemu odboru in ste mogoče kleli, vzemite si te, zgoraj omenjene besede malo k srcu in pomislite, če niste krivo sodili, obrekovali in kleli ta gospodarski odbor zamrzjene banke. Če je odbor tako gospodaril, da si je, namesto da bi si sam nakazal dividende, rajši prihranil zgoraj imenovano vsoto $240,000; in če so se kregali rojaki, da bi radi pokupili še več delnic po $300.00, ki so zanje, za prve, založili samo po $100.00; in končno, da so direktoriji odklonili, da bi vso banko prodali, soma nekaj mesecev pred krahom za vsako delnico po $400.00, vedite, če imate razum, da je bilo to gospodarstvo

Radi tistega češpovca, ki smo si ga izposodili od Čopčih, nas ni vest nič pekla. Saj nismo imeli namena krasti, samo vzeli smo in pastirji so imeli pri nas že od nekdaj nepisano pravico, da so si smeli vzeti zunaj na paši. Doma v vasi ne, zunaj pa. Kadar se je repa zredila, smo si jo privoščili surovo in sladko v najbližji njivi. Tako tudi koruzo in krompir. Kdo bi nosil brašno od doma, če se ti pa na njivah ponuja. Mi smo tako delali, naši očetje, njih očetje in tako po vrsti.

To naj bo za opravičilo, če bi kdo vil roke in se zgledoval nad požeruhi, ki smo šli v tuj jerbas po češpovec. Jaz pa pravim, kakor sem rekel takrat: naj bo požegnana Čopča kuhinja, ki je zmogla tak češpovec!

Prav za prav sem hotel povedati eno o Trantarjevi Marjeti, ki je bila nekoliko prekratka pri zadnjih vratih in je marsikatero dala od sebe, da so jo po Menišiji postavljali za izrek: si prav tak ali taka, kakor Trantarjeva Marjeta.

Prvič je bilo, da je prišla na Menišiji v pregovor, ko so grabili pri Matencovih. Opoldne je bilo in dobro južino so pospravili kosci in grabljice, potem pa poiskali sence, do bi si odpočili za pol ure, kakor je bila na Menišiji postava. Marjeta se je vlegla tako, da je imela noge v senci, glavo pa na soncu Poredni kosci so to iznajdbo raznesli povsod in kadar je kdo napravil potem kaj narobe, je bil v primeri s Trantarjevo Marjeto.

Drugič je prišla v pregovor tudi v košnji. Pod hrastom so sedeli opoldne okrog jerbasa in jemali k sebi telesna dobra dela. To je bilo pa menda pri Blaževih. Saj Marjeto so radi najemali, ker je bila pridna in ni zijala naokrog, kateri fant ji bo odnesel seno. Kar sama ga je morala, pa se ji ni fržmagalo. Z grabljami je potegnila na dolgo, da se je nekaj poznalo. Ne pa kot druge, ki so počasi, da bi dlje grabile in da fantom ne bi bilo treba tako težko odnašati. Kakopak!

Torej okrog jerbasa so se dobro imeli in vse je bilo zadovoljno, ker kosilo je poslala Blaževa gospodinja v senožet obilno in tečno. Ni čudno, da se je tudi Trantarjeva Marjeta dobro počutila, ker takih jedi doma ni na mizi niti o veliki noči. Ko je najstarejši kosec odmolil po jedi, je Marjeta vsa blažena sklenila roke in iz globočine svojega srca vzdihnila: "Bog daj po vsej senožeti senco!" Pa je mislila, da je rekla še premalo, zato naglo dodala: "Pa vsak drug dan nedeljo!" Ko se je ta iskrena želja Trantarjeve Marjete raznesla po Menišiji, ga ni bilo človeka, ki bi ji ne pritrdil, da je dobro povedala, da bi še kak študiran človek ne zinil take, ki bi tako v kratkih besedah zapopadla največ, kar si more človek želeti na tem svetu.

Ob neki košnji se je zazdelo Marjeti, da že neznansko dolgo grabi in lačna je bila, da nikoli tega. Saj se ji je zdela že cela večnost od opoldanskega kosila. Pa se obrne do kosca, ki je odnašal grabljicam seno: "Janez, kaj praviš, koliko bo ura?"

Ta pogleda na sonce in ugotovi: "Štiri."

"Aha, štiri," ponovi za njim Marjeta. "Čez nekaj časa ga pa spet nažene: "Štiri, praviš? Pa nisi rekel, če dopoldne, ali popoldne."

"Popoldne, Marjeta, popoldne," jo ta razsvetli.

"Aha, popoldne, že razumem in tudi slišim, saj nisem gluha, kaj pa tako kričiš. Vidiš, tega mi pa le nisi povedal: ali štiri popoldne včeraj ali danes?" Slava Trantarjeva Marjete je rasla od dne do dne.

Na Menišijo je pridirjal prvi avtomobil. Križ božji! Kaj takega! Plužna kolca tečejo po cesti kar same od sebe! Ni čuda, da so se plašili konji, ko so videli, da ni vprege, pa vendar gre voz po cesti kot sam Elija. Trantarjeva Marjeta se je zvečer pri koritu zavzela za konje, ki so se plašili in je očitala Mihcovemu Janežu: "Saj bi še tudi ti plašil, če bi videl, da beže hlače same po cesti, zlomek namalani."

Ko je bila Marjeta še mlado dekle, so ji mati rekli, naj gre tje na vrt in naj oklati orehe. Velik kos kruha so ji morali dati, da je ubogala. Ko je prišla pod oreh, je otepala krajec in zrla v veje, kjer so mogočno bingljali orehi. Potem je zagledala dva v travi. Pobrala ju je in nesla materi v hišo. "Ali sta ta dva lanska?" je Marjetka vprašala mater.

"Ne, letošnja sta," jo pouči mati.

"Kje so pa lanski?" bi rada vedela Marjetka.

"Prismoda, kaj vprašaš, lanski so vsi vendar že lani odpadli," ji trobijo mati.

"Potem pa počakajmo, da bodo tudi letošnji," je povedala brihtna Marjetica.

OK - DOBRO! In kdor ga je preklinjal, je grešil napram svojega bližnjega poštenega soseda — trgovca, profesijonista!

Tole je povzročilo, da je moralo zapreti naša pionirska banka. Po državnih zakonih mora imeti vsaka banka nekaj svoje vloge na drugi banki. Naša banka je imela take vloge za $130,000 na Guardian banki, ker nam je ista pomagala ustanoviti našo banko. In, ko je zamrznila tudi Guardian banka z našo vlogo, smo bili mi vrženi v ta nesrečni krah, kar bi drugače nikdar ne bilo. Naša banka je bila kratka samo za $100,000. Prav to, kar je bilo zamrznjenega na Guardian banki. Ali je bila to naša krivda? Nikoli ne! Kdor to smatra za izkoriščevalno gospodarstvo, ta sam ne ve ničesar o resnici in dela krivico onim, katere so neopravičeni psovali in zmerjali kakor tatove.

Ker ni bilo od sovražne strani nobene dobre volje in pomoči za reorganiziranje nove banke, za to je bilo to delo težko in počasno, vendar je pa bilo edino rešilno orodje, da se otaja zamrznjen denar, je bila reorganizacije. Delnice, takrat kupljene za to novo banko bodo plačevale dividende tem, ki so bili naklonjeni in so danes zadovoljni vložniki skoro deset milijonske banke. Ti zadnji, ki so omogočili ustanovitev nove banke, naj bodo v zavesti, da so ohranili čast slovenskemu narodu in omogočili da imamo tako lepo napredno banko, kamor prihajajo tudi mnogi ameriški trgovci in drugi narodi. Nekateri naši, celo taki, ki se imajo za narodno zavedne, pa nosijo novce drugam in delajo kramo z drugimi. Pa sodite kdo ima prav. Za resničnost vseh nevedenih pričevanj odgovarjam,

Anton Grdina, predsednik, nove The N. A. Banke.

# DACHAU

*Iz dnevnika slovenskega jetnika*

Naredila nas je take stiska in zavest skupne usode, v nemajhni meri pa tudi dejstvo, da je vsak od nas za svoje prepričanje prejel nase težo taborišč nega trpljenja. Le prepričanje, ki je priprvaljeno nositi žrtve, uživa spoštovanje!

S Stankotom sem večkrat govoril. Zanimalo me je predvsem, zakaj je prišel v taborišče. Povedal mi je svojo zgodbo.

Ker je bil invalid, ga niso mobilizirali niti domobranci, niti partizani, niti četniki. Nekoč je delal z materjo na polju. Med delom nista opazila, da so prišli v vas Nemci. Naenkrat so padli iz bližnjega gozda proti vasi streli, zaropotale so strojnice in iz vasi so padle v gozd prve mine. Vnela se je bitka, ena od onih številnih bitk, ki so toliko let dan za dnem divjale po vsej slovenski zemlji. Z materjo sta se vrgla na tla. Mine in krogle so padale okoli obeh, zadela pa le ni nobena. Nato so šli Nemci iz vaši v napad. Našli so ga z materjo v koruzi. Odvlekli so ga kot ujetnika seboj. Mati je za njim jokala . . . koliko slovenskih mater je med vojsko jokalo! . . . prosila je Nemce, naj ga puste doma, ker je invalid, njen edini sin, edina šibka opora. Nič ni pomagalo.

Odvlekli so ga v Ljubljano, iz Ljubljane pa v Dachau.

Mati pa je jokala . . .

Ker je bil Stanko za delo nesposoben, je prišel s transportnega bloka na 30. blok, kjer so se zbirali invalidi, od tu pa z "nebeškim transportom" (Himmelsfahrtskommando) v plinsko sobo nekega tujega taborišča.

Videl sem ga, ko je šel v koloni invalidov iz 30. bloka na zborno mesto. Še vedno je nosil pod pazduho ono škatljo, ki pa je morala biti že zdavno prazna, in okoli vratu oni hišni križ. Veselo se je smejal, ko me je zagledal.

"Gremo na boljše. Nič ne bomo delali in dobro hrano bomo imeli," mi je zaklical, kakor so ga nalagali.

Po sili sem se mu nasmehnil in z roko sem mu pomahal v pozdrav. Vedel sem, da ga ne bom nikoli več videl. Tudi njegova mati ga ni več videla. Stanko pa se je najbrž smejal tudi takrat, ko se je že smrtnonosni plin spuščal nad njegovo glavo . . .

XII.

*Viri naše tolažbe, opore našega upanja*

Rodil sem se v katoliški družini, rastel sem v katoliških društvih, oženil sem se in živel srečno v kroguu družinice, ki se je z leti množila in rastla v nov rod.

Vere v vsemogočnega Boga nisem nikoli izgubil, niti za hip. Padal sem — kdo ne pade? — in se Bogu odtujil, pa sem ga zopet našel. Ko sva se pobotala, prav za prav, ko sem podvrgel svojo šibko človeško voljo njegovi božji volji, sem šele prav občutil srečo božjega prijateljstva in moč božje ljubezni. Doživel sem Boga, čutil sem ga v sebi, našel sem ga v okolici, v lepoti narave — in v neizmernosti vesoljstva.

Kasneje sem ga doživljal v zakonu vsak večer, ko sva spravljala z ženo najina otroka spat.

V spalnici smo napravili oltarček. Električna lučka je gorela podnevi in ponoči pred milostno podobo Matere Božje iz Brezij. Žena in otroka so skrbeli, da je imela Marija vedno sveže cvetje.

Vsak večer sta otroka ob tem oltarčku pokleknila in molila. Najprej je molila hčerka, ki je bila starejša in je zato znala več molitev, nato pa sin, ki je že s tremi leti junaško molil sveto vero.

Ti trenutki so bili najlepši v mojem zakonu. Vedno mi je bilo žal, če so me pota in posli zadržali, da nisem bil doma.

Videl sem božjo moč in dobroto v sijaju nedolžnih oči, v jasnem čelu in sklenjenih rokah mojih otrok.

O, kako lepa, kako blagodejna je molitev nedolžnih, koliko moč in voljo vliva telesu in dušam onih, ki so padli, pa so Boga zopet našli.

Oltarček je bil središče našega družinskega življenja. Tu smo iskali v srečnih dneh razsvetljenja, da nismo Boga izgubili, in v težkih dneh vojne moči, da nismo klonili in tolažbe, da nismo obupali.

Bog pa je hotel, da je ostal oltarček sam in da se je naša družinica razbila. Bog je hotel, da nas je zadelo še večje trpljenje in da smo ga morali nositi vsak sam in vsak za se.

Gestapovci so me zaprli in iztrgali iz kroga moje družinice. Odvlekli so me tako hitro in nepričakovano, da se nisem mogel niti posloviti. Takrat se mi je zdelo to nečloveško. Kasneje sem videl, da je bilo tako bolje. Kako težko bi bilo slovo! Tako so nam prihranili bridkost slovesa.

Družinica se je še naprej zbirala okoli oltarja in v večerno molitev vklepala nove prošnje, prošnje za mojo srečno vrnitev.

(Dalje prihodnjič).


*ZA DOBRO PLUMBINGO IN GRETJE POKLIČITE*

**A. J. Budnick & Co.**

PLUMBING & HEATING

*6631 St. Clair Ave.*

Bus. Tel.: UT - 1 - 4492
Residence POtomac 0641

**RICH BODY SHOP**

FRANK RICH, lastnik
1078 E. 64 St. — Tel HE 9231
Se priporoča za popravila in barvanje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.

**Three Corner Cafe**

1144 EAST 71st ST.
Frank Baraga in John Levstik, lastnika
Izvrstno pivo - vino - žganje in okusen prigrizek
Se priporočamo

**INSURANCE**

Fire — Windstorm
Automobile
Za zanesljivo postrežbo se priporoča
**Daniel Stakich**
Agentura
15813 Waterloo Rd.
KE 1934
(Fri.-x)

**SLOVENSKI URAR**

JOHN BARTOL
(štajerc)
ki je preje bival na 5600 St. Clair Ave. naznanja starim in novim odjemalcem, da sedaj posluje na
6519 St. Clair Ave.
Popravlja vsakovrstne ure in zlatnino

**ZAKRAJSEK**
FUNERAL HOME CO.
6016 St. Clair Ave.
Tel. ENdicott 3113


# VESTI IZ SLOVENIJE

(Nadaljevanje s 1. strani.)

čilo tega posojila tudi velika darila ob letnih žrebanjih. Tako da bo državo stalo dejansko 10% obrestovanje.

Posojilo živo spominja na Hitlerjeva posojila, ki so tudi bila vpisovana z velikim pompom in z velikimi obljubami, pri katerih pa so končno Nemci vse zgubili.

Eno prednost bo imel Tito. Nihče se ne bo upal upreti, da ne bi podpisal svote, ki jo bodo od njega zahtevali. Vsakemu delavcu bodo odtrgavali kar pri njegovo plači, kar mu bo prisojeno, da mora posoditi državi. Že sedaj pišejo o množičnem podpisovanju tega posojila, to se pravi da mase podpisujejo. Mi to radi verjamemo, kajti te mase ali ljudske množice so ustrahovane in ne bodo upale reči na noben ukaz ne. V Jugoslaviji je država bog.

PRIPRAVLJAJO PODRŽAVLJENJE STANOVANJSKIH HIŠ. — V naravi komunizma je, da se ne more ustaviti na sredi poti. V Jugoslaviji, kjer bahajo, da so najbolj dosledni komunisti, so že podržavili vse industrije, ogromno večino obrtnikov in veliko kmečkih posestev. To podržavljenje se nadeljuje. V zadnjem času so bili na vrsti zlasti trgovci. Zakon o zasebnih trgovinah z dne 27. aprila sicer še dovoljuje zasebne trgovine, toda napravlja jih za nekaka izjeme. Komaj je zakon izšel, so začeli trgovce podržavljati pod pretvezo, da so špekulantje in da nasprotujejo državni ureditvi. In res, vsak zaseben trgovec dejansko nasprotuje komunističnemu državnemu redu.

Sedaj pripravljajo zakon o tem, kako podržaviti tudi stanovanjske hiše. Zaenkrat mislijo po hišah, ki imajo tri ali več stanovanj. Tako bo spet ena vrsta kapitalistov odstranjena.

LJUBLJANSKI MESTNI PRORAČUN. — Kako prehaja vse iz zasebnih v javne roke, kaže ljubljanski mestni proračun. Lani je znašal 154,585,000 din, letos znaša že 241,984,000 din. Cela vrsta podjetij je postala mestnih in prihajajo tako v poštev pri mestnem proračunu. Velika podjetja namreč postanejo državna, druga pokrajniska, tretja, še manjša, po občinska.

Ljubljana obljublja, da bo sezidala v tem proračunskem letu 425 novih stanovanj.

PREUREDITEV DVEH MINISTERSTEV. — V Ljubljani so spet preuredili ministrstva. Odslej bosta dve samostojni ministrstvi za kmetijstvo in gozdove. Prvo bo imelo opraviti z vsem, kar zadeva poljedelstvo, drugo vse, kar zadeva gozdove in lesno industrijo.

BIROKRATIZEM. — V Sloveniji so meseca maja dobili ljudje nove karte za živila in za nabavo obleke in obutve. Seveda ne vsi enako. Tako imajo nekateri pravico, da smejo dati enkrat na leto popraviti par čevljev. Drugim mora šele krajevni odbor posebej dati dovoljenje za popravito čevljev. Vendar uredba milostno dovoljuje tudi tistim, ki nimajo tega dovoljenja, da smejo dati popraviti pete pri čevljih. Tudi malo krpo ali fliko se ne sme prišiti na čevelj brez posebnega odobrenja slavnega ljudskega odbora.— Kdor to prebira, ta šele razume, da je sedaj v Jugoslaviji potreba za enega poprejšnjega uradnika pet novih. To je državno gospodarstvo. Da, res globoka mora biti vera tistih, sovjetskih prijateljev, ki še verujejo v komunizem.

"VSAK TEDEN HODIMO GLEDAT V LJUBLJANO . ." O dobrotah vezanih cen piše kmet med drugim:" Sedaj dajejo krušne in oblačilne makarte samo delavcem. Kmetje ne dobimo nič. Sladkor je v prosti prodaji 100 din kilogram, mila pa sploh ne dobimo. Blago za predpasnike je po uradnih cenah 33 din meter, v prosti prodaji pa 250 din. Kmetje ne dobimo po vezanih ali cenejših cenah, razen če prodamo živino ali krompir tudi po znižanih cenah. Več kot štiri mesece je že, kar smo dobili nakaznice za usnje, ker smo prodali živino po taki vezani ceni. Sedaj hodimo vsak teden gledat v Ljubljano, če že moremo dobiti tisto usnje, pa se vrnemo vselej prazni. Par nizkih čevljev stane v prosti prodaji 2000 do 2500 din. Če bi mogli dobiti po nakaznici, ki jo imamo, bi bilo 500 do 600 dinarjev."

VSE PO PLANU. V Jugoslaviji je sedaj vse po načrtu, vse po planu. Ljudje se norčujejo, da jedo Tito in Kradelj in Kidrič po planu žemlje, drugi pa po istem planu polento.

NOV SISTEM. — Ko so dajali meseca maja nove karte, so to imenovali: "nov sistem skupne oskrbe." To je bilo uradno imenovanje. Ljudstvo pa je to iemnovalo: "nov sistem skupnega stradanja".

## *NEWBURŠKE NOVICE*

(Nadaljevanje z 2. strani.)

mamo zdaj Papeža, Škofa, župnika, in cel trop Kaplanov. Hargole ali se postavimo. Kaj ne?

* * *

Kdo je dobil avtomobil? Številka 8199 je bila tista srečna številka, ki jo je vzdignila mala Teresa Jajčinovič in katere lastnik pa je bil George Hall, neki delavec pri American Steel & Wire Co. Sv. Pavel je rekel, da "jih veliko teče, pa le eden venec zmage dobi." Tako tukaj. Veliko jih upa in pričakuje, pa le eden karo dobi, eden izmed kakih 30,000 tiketov jo potegne. Iskrena zahvala vsem, kateri so kupili tikete. Vse bo prišteto, kot darovano za cerkev. Denar bomo zelo potrebovali za razne poprave.

* * *

Nekdo pravi: "Največja napaka je biti mnenja, da nimaš nobenih napak." Tu sem spadajo tisti, ki pravijo: "kaj bom hodil k spovedi, saj nimam nobenega greha."

* * *

Naše globoko sožalje Šemetovi družini, katere član, Frank Šeme, je bil v sredo pokopan. Ranjen je bil v bitki in kmalu potem umrl na posledicah v bolnici. Tugepoln je tak prihod domov, to vemo vsi. Tolažba pa je v tem, da je bil Frank previden z vsemi zakramenti pred smrtjo in tako je v Gospodu zaspal. Naj počiva v miru v svobodni zemlji!

* * *

Ob tem pisanju leži eden izmed naših dolgoletnih faranov —John Kenik—na smrt bolan v bolnici. Večina njegovih številnih otrok se je povrnila, da vidijo očeta predno ga Bog pokliče. Med njimi je tudi sestra Agnita, reda sv. Dominika. Priporočajo očeta v molitev.

* * *

Naša vlada ima vse natančno preračunano, kaj ljudje počnejo s svojimi zaslužki in svojim denarjem. Ko bi tudi državljani mogli preračunati, kaj vlada naredi z vsemi biljoni, ki jih od nas dobi.

* * *

Prihodnjo nedeljo bo Dr. Knific praznoval svoj srebrni jubilej posvečenja v mašnika. Slovesno sv. mašo bo daroval ob 10, pri kateri bo imel slavnostni govor prevzvišeni škof Gregory Rožman. Dr. Knific je ožji sorodnik Mrs. Terezije Bizjak in Helene Tomažič iz Vineyard. Mi mu kličemo, AD MULTOS CANOS SANOS ANNOS!

* * *

Ali veste vi ljudje božji, da moram jaz pisati to kolono v potu svojega (to se razume) obraza? Zato me pa tudi skušnjava zelo lomi, da bi kavs mašini figo pokazal, pa zbežal kam v senco. In, če bi se to slučajno pripetilo, ne čudite se. Nihče ni rad "martrnik."

* * *

Predno bi se pa kaj takega znalo zgoditi, moram pa na vsak način se zahvaliti vsem, kateri so posetili naš cerkveni piknik. Prav iskrena zahvala vsem. Upam, da ste se vsi dobro imeli. Še prav posebno zahvalo pa zaslužijo vsi tisti, kateri so se trudili in vestno delali v postrežbo ljudem. Šrajova mati in njih pomočnice v kuhinji so cel dan poprej delale in cvrle, da je bilo mogoče v nedeljo lačne nasititi. Bog plati. Prav tako tudi vsem drugim. Thanks a 1,000,000!

* * *

Tisti Zabukovcovi fantje so pa že tako lepe vlačke igrali, da bi se bil tudi jaz zasukal parkrat, pa sem "šajhal" prevzvišenega škofa, ki so bili tudi tam za par ur. Thanks boys and God bless you.

* * *

He, he, he. Prav rad bi vedel koliko časa se je praskala "E" za ušesi, ko je prebrala uvodni članek v Ameriški Domovini zadnji torek. Tam je bila pa že taka klofuta prisoljena tetki, da jo prav gotovo še danes glava boli. Kdor je to pisal, malo se nam dozdeva kdo bi bil ta, je imel logiko v peresu in resnico za gonilno silo. Zdaj pa prav gotovo "E" nekje sedi in javka: "O, vsi tisti, ki mimo greste, premislite, ali je bil že kateri tako oklofutan, kot sem jaz". Mogoče bo pa končno še "E" spoznala, da se z resnico prične najdlje.

* * *

Cinik je človek, ki, kadar vduha cvetljice, takoj gleda kje je mrlič.

* * *

Zadnjo soboto sta bila poročena tukaj Joseph Šeme in Aibina Meljač. Oba mlada sta dobro poznana tukaj in zdi se nam, da je prav lep par to. Če bosta pametna, bosta lahko vživala toliko sreče, kot jo je mogoče na zemlji. Želimo jima vsega najboljšega.

## Nekaj prijaznih nasvetov za voznike avtov

Geo. J. Matowitz, clevelandski policijski načelnik, daje naslednje prijazne nasvete avtnim voznikom:

Ako vozite 20 milj na uro in se z avtom kam zaletite, je kot bi padli z avtom vred s prvega nadstropja hiše. Ako se pa zaletite, vozeč 60 milj na uro, je pa udarec tako silen, kot bi padli z avtom z 10. nadstropja.

Poletje je kratko, ker je lepo. Ne skrajšajte si ga pa še sami s nepreviden ali prenaglo vožnjo. Hitrica je ubijalec! Vozite pametno in ostanite pri življenju!

Vedno vozite s tako brzino, da se lahko zavarujete pred drugim voznikom, ki ni tako previden kot ste vi.

Radujte se vožnje v lepih dneh, toda vozite s pametno brzino, da se boste radovali še več takih lepih poletij!

—Železniška poštna služa je pričela poslovati v Zed. državah leta 1864.


**Rose Ann Beauty Shoppe**

SPECIALIZIRA V PERMANENT WAVING
7208 St. Clair Ave.
UT 1-1168
STEPHANIE SENYAK ROZMAN lastnica



# DELO DOBIJO DELO DOBIJO

## Sprejme se zidarje za jeklarno

Jeklarna na zapadu bi rada dobila izučene zidarje. Podjetje bi posebno rado stopilo v stik z zidarji, ki bi se radi za stalno naselili v Kaliforniji. Izbrani dobijo stalno pozicijo, ker to ni samo začasno delo. Podjetje se nahaja v idealni okolici, kjer imate na razpolago cerkve, družabne klube in šole. Prosilci, ki so zdravi in ki bi prestali strogo zdravniško preiskavo, ki bi hoteli postati del razvitja jeklarske industrije na zapadu, naj pišejo na Herman Stein Adv. Agency, 363 Hippodrome Annex, Cleveland 15, Ohio.

## MALI OGLASI

**Kupim harmoniko**

Rad bi kupil harmoniko, da bi jo poslal v Evropo. Mora biti v dobrem stanju na 120 basov. Kdor jo ima naprodaj, naj pokliče EX 0321 po 4:30 popoldne. (142)

**Lepa prilika**

Se mora takoj prodati in lahko se takoj vseli v hišo 6 sob za 1 družino, velik lot, blizu cerkve Marije Vnebovzete v Collinwoodu. V dobrem stanju. Cena $9,300.

Dober kup v Wickliffe, Ohio, hiša za 1 družino, 4 sobe in pol, recreation soba, furnez na plin, lot 122 x 128, garaža za 1 avto. Cena samo $12,700.

Naj vam jaz prodam vašo hišo, ker imam kupca zanjo.

**Frank Jagodnik**
15226 Holmes Ave.
GL. 5324

**Hiša naprodaj**

Za 1 družino, 4 sobe in kopalnica spodaj, zaprta veranda, izdelano gornje nadstropje. Lot 105 širok, 147 dolg; dvojna garaža. Za več informacij pokličite KE 5513. (139)

**Stanovanje iščejo**

Zakonski par bi rad dobil v najem 3 do 4 sobe. Kdor ima kaj primernega, naj pokliče po 5 uri popoldne UT 1-0207. —(141)

**Lot naprodaj**

Naprodaj je velik lot na 236. cesti blizu Babbitt Rd. Pokličite lastnika GL 2154. —(Jul. 16, 23.)

**Lot naprodaj**

Naprodaj je prazen lot, pripraven za trgovino, blizu cerkve sv. Križa v Euclidu. Prav lepa prilika za kupca. Pokličite KE 2111. (Fri-x-Sept. 10)

**Moški in ženske**

ki morajo nositi opore (trusses) bodo dobro postreženi pri nas. Lekarna je odprta ob nedeljah.

**Mandel Drug**
15702 Waterloo Rd.
Cleveland 10, Ohio

ANTON HIBLER
iz starega kraja izučen
URAR
Se priporoča za v to stroko spadajoča dela
6530 St. Clair Ave.
Tel. EX 8316
(Fri.—x)

Ako rabite cvetlice, vence in drugo, obrnite se na svojega slovenskega rojaka
**Frank in Josephine Gartroza, lastnika**
**YALE FLOWER SHOPPE**
7910 St. Clair Ave.
Telefon: HE 3370
Na domu: EN 6157

PAPIRAMO IN BARVAMO SOBE
Prvovrstno delo, zmerne cene. Pokličite, da vam damo prost proračun. Imamo parni kotel za odstranjenje papirja.
GEO. PANCHUR in SINOVI
16603 Waterloo Road
KE 2146
BARVE IN STENSKI PAPIR V NAJNOVEJŠIH VZORCIH

**Old Oxford Tavern**

*1014 E. 63 St. EN 9288*
TONY PERUSEK & EDDIE SESEK
Sveže pivo, žganje okusna jedila, ribja pečenka vsak petek zvečer. Croatian Tamburitza.

**Cutter Toolgrinder**

Sprejme se izkušenega na vseh vrst brušenja orodja
Mora natančno slediti meram.
5 dni v tednu, 40 ur
THE OLIVER CORP.
19300 Euclid Ave.
(139)

**Za hišna dela**

Sprejme se ženo ali dekle za splošna hišna dela; samo 2 v družini, dober dom in dobra plača. Služba je v Shaker Hts. Vprašajte pri Mrs. Voglesh, 959 E. 67 St., zgorej, zadej.

## MALI OGLASI

**Krasna hiša naprodaj**

Naprodaj je krasna predmestna hiša, stara 2 leti, moderno zidana; nahaja se na Wilson Mills Rd. blizu Richmond Rd. Posestvo obsega 6¾ akrov, razno sadno drevje, orodje in oprema, velika garaža in kokošnjak. Se lahko ogleda vsak čas. Za podrobnosti vprašajte
Daniel Stakich
15813 Waterloo Rd.
KE 1934
(139)

**Lepa zidana hiša naprodaj**

V bližini E. 185. St., za 1 družino, 6 sob, sprejemna soba, jedilna kuhinja, 1 spalna soba spodaj, 2 spalni sobi zgorej in kopalnica, beneški zastori, storm doors, windows and screens, garaža, vrt z nekaj sadnim drevjem, vse je v dobrem stanju in se lahko takoj vselite vanj. Za podrobnosti pokličite
Edward Kovač Realty
960 E. 185. St.
KE 5030
(x)

**Hiša naprodaj**

Naprodaj je dobro ohranjena hiša za eno družino, 7 sob, vse preproge, linolej, cabinet sink, prijazen vrt, lot je 62 čevljev širok, 3 garaže, možni dohodki. Prodaja jo lastnik sam. Zglasite se na 656 E. 93 St. Tri bloke severno od St. Clair Ave., tel. PO. 6578. (139)

**Poceni za 1 družino**

To je prijazna hiša za 1 družino, postavljena na precej obširnem lotu, kjer je rožni in zelenjadni vrt ter velika senčnata drevesa. Spredaj je veranda zamrežena, v parlorju je fireplace, zraven je jedilnica in kuhinja. Zgorej so pa 3 spalnice in kopalnica. V kleti je nov Bryant furnez na plin, toilet in pršna kopel. Velika garaža za 1 avto. Posestvo je v jako dobrem stanju in selite se lahko takoj. Lastnik je kupil večjo hišo na deželi, zato da to za dobro ceno okrog $12,000. Hiša se nahaja blizu Nottingham Rd. in si jo lahko ogledate vsak čas. Vprašajte
Lake Shore Realty
565 E. 185th St.
KE 1055
(139)

**Fant bi rad delo**

Krepak in velik slovenski fant, star 15 let, bi rad delal čez počitnice in tudi ob času šole po šoli, v kakšni trgovini, ker mu je dolgčas brez dela in tudi zaslužil bi si kaj rad za šolo. Kdor bi mu dal delo, naj pokliče upravo lista za ime. (139)

# PREKLETA KRI

ROMAN

*Karel Mauser*

Mulec bi znal Lojzko še zmotiti. Saj je taka kot ogenj. Mar ji je, da je Matevžu mačeha. Nič.

Matevž grize svojo bolečino. Nežike ne more vreči iz srca. Otepa se misli nanjo, pa vse zaman. Še delo se mu upira. Kadar z deklo orjeta, je tečen. Nobena stvar mu ni prav. Nasajen je, da je križ.

Polde je revež. Brat ga ne pusti z mirom. Goni ga sem in tja. Polde pa tiho kot noč. Ne upa se upreti. Nima zaščite. Tudi Lojzka ga ne more več, kar se je Matevž tako presukal.

Poldeta razume samo Marička. Jej, kako je dekletce šibko! Tako je trhleno, da komaj stoji. Pa je prijaznega ozrazka. Čisto po ranjci.

Polde štrglja konje. Težko dela, ko si z eno roko ne more nič pomagati, toda strah, ki mu ga je vlil Matevž, goni fanta, da še počiti ne upa.

Marička je vselej z njim in mu s prsti dopoveduje, da je Matevž grd.

"U-u-u-u-," zija Polde kot kapelj, pa se mu ne more utrgati beseda iz grla.

Kako se Marički brat smili. Tako bi rad nekaj povedal; zaganja se, pa se mu jezikar obrača v ustih, kakor da je lesen.

Polde grozi z roko.

"Grd je Matevž, Polde. Grd."

In Marička jezno udari z nogo bo tla.

Potlej pa še Polde.

Oba sta reveža. Če ju Matevž preseneti, sta kar brž vsakšebi.

Potlej Polde vselej veka. Ko ga pa Matevž udari z vsem, kar mu pride pod roko.

Piškotar nič ne reče. Saj Polde mu je samo v sramoto in križ. Če prej pride h kraju, boljše bo. Le za Maričko se včasih postavi. Ravno tako se mu zdi, kakor da rajnica gleda iz nje. Saj ne bo dolgo. Kar stisnilo jo bo enkrat.

Matevž ozdravlja, le sovraštva do Vižarjevega ne more pokopati. In ga tudi noče.

Lojzka je vsak dan bolj čedna. Nič več ni brentasta, kot je bila. In kako se zna opraviti. Prav kakor da draži Matevža.

Kadar sede vsi za mizo, jo Matevž meri z očmi. Nekaj se spqt plete v srcih. Pa ne, da spet vstaja ljubezen? Res, vstaja. Lojzka je vsa neumna, kar jo Matevž bolj na gosto ogovarja. Toda v Matevžu ni več tistega, kar je bilo nekoč. Je ljubezen, toda ne prava. Nekaj, kakor maščevanje je v njej.

Naj počaka stari! Še tako bo cvilil, da bo vsa vas vedela.

Vendar je Matevž trezen. Nežikino okno ima svojega vasovalca, Franckino tudi. Pa je tako, da bo pri Jeklicu Kocjanov moral odnehati. Matevžu je treba samo namigniti, pa bo Jeklic pritisnil hčer.

V Matevžu je samo ena želja: razbiti srečo vsem tistim, ki jo razbijajo njemu. Ne reče, da ne bi vzel Francke, toda srečen ne bo ob njej. Tudi ona ne pri Piškotarju.

Sicer pa bogve kakšnih misli je oče. Umaknil se ne bo brž, ko se je komaj oženil.

Matevž se boji, da bi na Piškotarjev grunt ne sedel Lojzkin otrok. V starega lahko trešči še kakšna blodna misel.

Godi mu, da ima časa dovolj. Urbanu bo pripravil trpljenja, da bo fant znorel. Naj le pritiska za Francko. Še pri vasovanju mu ne bo nagajal. Naj kar kujeta načrte, ko bo čas, jima jih bo na mah prekrižal.

Saj je Piškotarjev, hudiča!

*

Kaj pa Mrkovčev Fronc? Akrabolt je priden. Tako se preteguje, da se Grmačeva boji zanj. Fronc se pa smeji.

Ne gre drugače, pošteno je treba prijeti. Pri vojakih se je nalenaril. Toliko ni naredil, da bi zaslužil brtevs kruha. Se reče, gonili so jih, da je pot skoz bluze tekel, pametnega se pa ni veliko storilo.

Dela doma se je pa nabralo. Oče niso mogli vsemu kaj. Le kako? Boštjan je pri Balantu za pastirja. Namesto Fonza. Tonček se pa šele nareja. Pa tako je. Mrkovki se je najmlji prav vlegel v srce. Kar ne more se ločiti od njega. Naj bo doma, dokler se ne bo šel česa učit. Saj se bodo tako brž potepli. Samo Fronc bo ostal. Mrkovki je nekajkrat hudo, kar ne sme se zmisliti: da bo nekoč Mrkovčev dom prazen. Dokler ne bo Fronc kaj "kupoval". Potlej bo pa spet drobiža dovolj, dovolj veka in smeha in dobre volje.

Skrbi pa tudi. Te se najraje natepejo. Še ne zmisliš se ne dobro, že sede v hiši. Znebiš se kakšne, pa koj druga pritisne. No ja, pri Mrkovcu so jih že navajeni. Kot otrok. Saj ti jih največ prinesejo.

Mrkovka vselej pravi: majhni otroci majhne skrbi, veliki otroci velike skrbi. Pa je res. Saj pri Mrkovcu ne kažejo ljubezni na zunaj. Počemu le, ko pa iz ljubezni živijo? Pa vendarle je Mrkovka vsa z otroki. Vse njihove križe pozna, čeprav jih na glas nobeden ne pove. Vsak večer, ko pride v izbo in leže, zmoli še očenaš za svoje. Preden zaspi, pa še pri Fonzu povasuje, pri mrtvemu, ki ga je Bog k sebi poklical, še preden je dobro zaživel.

Mrkovec je kar srečen, ko ima Fronca spet doma. Kar nekam laže dela. Takegale treznega fanta moraš biti vesel. Počasi, pa pametno veže besede, nebone ne postavi narobe.

"Ata, ko bi takole."

"Ne bo napak, Fronc."

Mrkovec tudi Froncu pusti kaj veljati. Naj se fant navadi sam odločati. Saj to bo najtežje, ko bo Mrkovec spregel. No, pa ko bo spregel, bo lahko še kakšno rekel. Kaj pa potlej, ko bodo Mrkovca zanesli tja na Breg k farni cerkvi? Takrat ne bo mogel več spraševati. Sam bo moral določati, kje bo kaj sejal in katero delo bo prvo prišlo na vrsto. Tako je, fant naj se navaja.

No, pa Fronc je že cel gospodar. Zavoljo dela bo lahko pogrešil očeta. Ko še Grmačeva Reza pride k hiši, se bo delalo, da bo veselje. Še zmanjkovalo ga bo.

Vendar bi Fronc rad videl, da bi oče še dolgo živeli. Tako lepo je, če se stari in novi rod lepo vežeta. Novi se rojeva, stari odmira. Naj vidijo mladi, kakšni so bili stari, kako so živeli in garali in zgarani zahrepeneli po večnem plačilu.

Pri Mrkovcu gre res vse prav. Fantje se narejajo, Nežika pa tudi. Vižarjev kar vsak dan vasuje. Mrkovcu je na moč prav. Hvala Bogu, Nežiko bo lepo oddal. Tomaž je priden, da si ne da miru. Ni nehal preje, dokler niso oče lepo betonirali gnojišča. Tomaž ne more gledati, da se gnojnica čedi po dvorišču. Čedno naj bo. Še ostrešje ogleduje Tomaž. Pa ne upa nič reči. Bi oče nemara vzrojili. Saj se bo počasi vse postorilo. Tudi to bo še novo. Saj Nežika bo z vsem zadovoljna, toda Tomaž bi jo rad pripeljal na lepo domačijo. Ne reče, da oče niso dobro gospodarili, toda res pa je, da si ne dajo blizu. So še starega kopita. Če jim Tomaž kaj svetuje, mahnejo z roko:

"Nikar mi ne čenčaj."

Kdaar pa sami uvidijo, da bi bilo pametno, toliko časa grizejo besede, da jih do kraja premislijo. Potlej pa udarijo z gospodarno besedo na dan:

"Ti, tole bi bilo pametno premisliti. Nocoj mi je prišlo na misel, da bi ne bilo napak, ko bi stog nanovo prekrili."

"Saj sem vam že dolgo trobil o tem," se Tomažu dobro zdi.

"Kaj si mi trobil! Čvakal si nekaj, da bi stog prekril s škrljem. Mar ni res?"

"Res," potrdi Tomaž.

"No, jaz sem prišel na to, da je boljše z opeko. To ni vseeno."

Tomaž se noče prepirati. Tudi Vižar tako čumasto gleda, da Tomaž koj vidi, da je rekel zadnjo besedo.

Tako se pri Vižarju vendarle kaj naredi, četudi misel Tomaž sproži.

Vižarjeva in Mrkovčeva hiša sta iz dneva v dan bolj zvezani. Tomaževa in Nežikina ljubezen ju tesno sklepa.

8.

Kres je tukaj. Dan bo koj krajši, noči daljše. Fantom je kar prav. Zdajle je tako pravšen čas za vasovanje, da bi bilo kar škoda, če bi se dan preveč vlekel.

V nedeljo kanijo nekateri Zabrežani na Brezje. Tomaž je nekaj mendral. Ni vedel, kako bi prišel z besedo na dan pred očetom.

Mrkovca je vprašal, če bi šel. Mrkovec je koj pri volji. S kolesljem bi se peljali. Tomaž bi vozil.

Zdaj šele Tomaž pride pred očeta.

"Z Mrkovcem bi rad šel v nedeljo na Brezje, ata."

"Da bi rad šel?"

Presneto Vižar dobro ve, kaj fanta vleče.

"Menda ne bosta sama lazila."

"Nežika menda tudi kani iti."

Tomaž kar mečka besede.

"Boš šel s kolesljem?" pomaga Vižar sinu. Vidi, da mu je nerodno.

"Mislil sem," je vesel Tomaž.

"Meni je prav," odločijo oče.

Tomaž je kot v malih nebesih. Saj bi šel raje z Nežiko sam, četudi peš, pa bi ga koj vse ženske imele v zobeh.

No, saj Mrkovčev oče niso napak za druščino. Če ga še nekaj kozarcev zvrnejo, bodo pa tudi videli manj kakor ponavadi.

Nedeljsko jutro je obrisano in čedno, kakor nalašč ustvarjeno za to božjo pot.

Tomaž pomaga Mrkovcu na voz. Kako je Nežika ofertna. Tomaž je ves srečen. Njegovo svileno ruto ima in broško s kovorskega žegnanja.

Kadar se spogledata, se nasmehneta. Pram je že kar nestrpen. S prednjo nogo bije ob tla, da prše iskre od kamna.

"V božjem imenu, poženi, Tomaž," se popravlja Mrkovec. Tomaž poči z bičem.

Pram se kar zažene skoz vas. Vižar stoji na pragu in kadi čedro.

"Eklemanski bučman, kako sedi!"

Pa mu je všeč, da ima takega sina.

Nežika zardela pozdravlja znanke. Vse stoje in gledajo za vozom.

Nežika ima pa srečo.

Kar zavidajo ji.

So že v Gobovcah. Cesta močno vsi in ovinkasta je. Tomaž mora zavirati. Gobovski ovinki so na moč nevarni. Ti prišumi avto izza ovinka, konj rine v stran, pa je koj nesreča.

Ravno todle se je ponesrečil Ožbovčev hlapec, ko je šel v Podnart.

Mrkovec sname klobuk in pobožno vzdihne. Nežiki pa še k mari ni. Ko samo Tomaža gleda.

(Dalje prihodnjič)

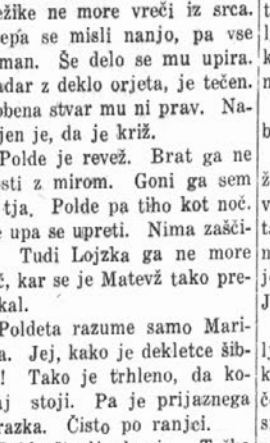

**V BLAG SPOMIN**

OSME OBLETNICE SMRTI NAŠEGA NEPOZABNEGA SINA IN BRATA

**Raymond Mivšek**

ki je za vedno zatisnil svoje dobre oči dne 16. julija 1940.

Sinko ljubi, drugi brate,
več ne čuje Tvoj se glas,
v raju uživaš zdaj veselje,
prosi tam Boga za nas.

Žalujoči:

STARŠI, BRATJE in SESTRE

Cleveland, O., 16. julija 1948.

**Klub Ljubljana vabi na PIKNIK**

člane in prijatelje

**V NEDELJO 18. JULIJA 1948**

ki se vrši

**na Kaliopovi farmi, Eddy Road**

GODBA — JED — PIJAČA

**SLOVENSKI RADIO PROGRAM**

*VSAKO NEDELJO POPOLDNE*

OD 1:30 DO 2:00 URE NA RADIO POSTAJAH

**WSRS - 1490 in FM - 95.3**

Društva, ki bi rada zastonj dobila naznanila na tem programu, naj to sporočijo

JERRY BOHINC, lastniku

*NORTHEAST APPLIANCE & FURNITURE*

22530 Lake Shore Blvd. REdwood 2303

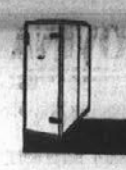

OGLEJTE GA ZDAJ!

**MONCRIEF'S 1948 Linijo**

avtomatična grelna oprema pri MONCRIEF trgovcu PLIN—OLJE—PREMOG

THE HENRY FURNACE CO., MEDINA, O.

**Bodite tam ...s klicem na daljavo!**

● Ali vam milje razdalje preprečajo, da bi bili tam in uživali srečno z onimi, ki jih ljubite? Potem storite najboljše, kar morete. Pridružite se partiju s klicem na daljavo. Saj je tako lahko in poceni, da si ne smete odreči veselja in radosti, ki jo tak klic prinese! Poglejte na notranjo stran omota vaše telefonske knjige za cene.

THE OHIO BELL TELEPHONE COMPANY

**DAJTE SI SČISTITI SVOJ FURNEZ ZA SAMO..... $6**

1. Pepel in klinkerje odstranimo iz furneza
2. Furnez temeljito očistimo z vacuum
3. Cev k dimniku odstranimo ter jo očistimo
4. Cev vdenemo v dminik neprodušno
5. Očistimo dimnika iz kleti
6. Očistimo odprtine za mrzel zrak in tla v furnezu
7. Očistimo vse vroče cevi v kleti
8. Čekiramo verižice za kontrole in prepih
9. Čekiramo vse grates

ZA TOČNO POSTREŽBO IN EKSPERTNO DELO POKLIČITE

**ADAMS HEATING SERVICE—KE 5200**

**A. GRDINA & SINOVI**

Pogrebni zavod

1053 EAST 62nd ST. HEnderson 2088

Ambulančna posluga podnevi in ponoči

**AUGUST F. SVETEK**

POGREBNI ZAVOD

478 East 152nd St. Tel. IVanhoe 2016

BOLNIŠKI AVTO NA RAZPOLAGO

Ustanovljeno 1908

Zavarovalnino vseh vrst vam točno preskrbi

**HAFFNER INSURANCE AGENCY**

*6106 ST. CLAIR AVENUE*

FOR Freedom AND Justice...

# AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

## This and That from Washington

By Congressman Frances P. Bolton

WASHINGTON without the Congress is a strange place. Probably everyone has heaved a great sigh of relief and settled down to unscramble the much that was done by way of legislation and the much that was not done. It is interesting to note that out of more than 11,000 bills considered by the 80th Congress about 800 have become law. According to the Library of Congress President Truman vetoed more than 60 and in 6 instances the veto was overridden.

Mrs. Bolton

MANY members' offices are to be opened all through the coming months, 450 House Office Bldg., Washington, D. C. not excepted. Your Representative will be in close touch with whatever business comes in there, but 810 Hanna Bldg., Cleveland, will be my working base. I plan to be at my Cleveland office two days a week through July, to take a much needed rest in August and return to Cleveland early in September.

Knowing how difficult it is to puzzle out what happened to the legislation offered, it is my intention to give you brief pertinent first-hand bits from week to week during these summer months.

THIS week I want you to have the statement issued June 28th by the Chairman of the Committee on Appropriations, the Honorable John Taber, in which he gives a glimpse of some of the difficulties the committee encountered that you should know.

Mr. Taber says, "This year President Truman **** failed to present to the Congress the major Budget requests at the opening of Congress in January as the law requires and as has been the practice for the past 28 years.

"The final budget estimates for government operations did not come to us until April 6; for the Interior Department until May 10; for the Army and Air Force until May 26; for Independent Offices, including Veterans Administration, Atomic Energy Commission and the Maritime Commission until May 27 and for the Navy until June 1." It would seem that deadlines might be set for the submission by the Administration for all budget items.

That the Committee was able to hold the necessary hearings and give anything like proper consideration to these measures in time to put them through Congress was due to superhuman efforts on the part of every committee member and every member of the staff. For that alone they should be commended.

The end result has been a saving of $2,741,481,292.92 in spite of the very considerable expansion in the national defense program and payments on the national debt.

ACCORDING to government reports there are 133 surplus war plants for sale or lease in 33 states and Cuba under certain security clause stipulations. Private industry hesitates to rent or buy under agreement to maintain them in so-called defense-readiness condition. If not leased or sold to private industry the Federal Works Agency will take over.

PROBABLY the most difficult of all International Labor Organization conferences is to be held in San Francisco. We Clevelanders can be proud to have Miss L. E. Ebeling, personnel director of Sherwin Williams Paint Co., appointed to the Committee on Night Work for Women and Young Persons.

## New Euclid K. C. Council Elects Slovenian Grand Knight

The new Euclid Council, Knights of Columbus, elected officers at its organization meeting in St. Christine Parish Hall, Euclid. They are:

Frank J. Kuhar, grand knight; Edward P. McHugh Jr., deputy grand knight; Howard Lentz, chancellor and alternate to the delegate; Francis W. Beck, recorder; Harold Hoppert, treasurer; John Fakult, advocate; James P. Malaney, warden; John Rau, inside guard; John Murphy, outside guard; Anton Potokar Jr., trustee for three years; Edward Matjasic, trustee for two years and delegate to the state convention; Ralph Stenger, trustee for one year, and Milton Sherwood, alternate to the grand knight.

Initiation of 102 charter members of the new council took place in ceremonies in rooms of Northeast Council, 14709 St. Clair Ave. the degree work was in charge of Supreme Director Edward J. McHugh Sr. and District Deputy Henry Kondrat. A banquet in the Lake Shore Club followed with 175 members and wives in attendance. Mr. Kuhar was toastmaster and Mr. McHugh Sr., principal speaker.

Among the guests were Jack Malloy, Findlay, state treasurer; Lawrence Rogers, Warren, state warden; Carl De Franco, grand knight of Gilmour Council; Edward J. Griffin, grand knight of Heights Council, and Sol Fratianne, grand knight of Northeast Council.

The Euclid Council is the third new unit of the knights to be organized in Greater Cleveland in the past year.

## Opinions of Attorney General

Attorney General Hugh S. Jenkins, during the past week, ruled that local poor relief authorities may not pay the cost of care of permanently disabled indigent persons in rest homes.

In an opinion requested by Frank T. Cullitan, Prosecuting Attorney of Cuyahoga County, Jenkins explained that Ohio law places the duty of caring for such persons upon the county and not upon local relief authorities.

In the same opinion it was pointed out further that only **homeless** indigents who are **temporarily** disabled may be cared for in rest homes at the expense of local poor relief authorities. (Opinion of the Attorney General, No. 3368)

In another opinion Attorney General Jenkins advised W. J. Rogers, Director of the Department of Industrial Relations that beauty shops, restaurants, dry cleaning and similar establishments may not be considered "mercantile establishments" within the meaning of those words as used in the laws regulating the employment of women.

Jenkins said that "mercantile establishments" are establishments where the buying and selling of merchandise is th perincipal activity. (Opinion of the Attorney General, No. 3367)

## He Knows Who's Boss

Hartford, Conn. — A public works laborer was filling out a job questionnaire as part of a salary survey. He came to the question: "Who is your immediate suprevisor?" "My wife," he jotted down.

## Shocking Fish Story

Jefferson City, Mo. — It's shocking the way they treat the poor fish in Missouri. To catch the fish for scientific studies, the state conservation commission uses an electric seine which temporarily stuns them.

## More Bodies of Vets Returned

Sgt. Frank R. Seme

On Monday of this week the body of Sgt. Frank R. Seme of 3627 E. 80th St., arrived. Wounded in Germany, he died in a hospital in England in March 1945, at the age of 21.

Surviving him are his parents, Joseph and Mary, brothers Joseph, John, Lawrence, Rose, Frances, Mary Vitkovitz, Josephine Tomsic, Bernadette, Dorothy. Military honors were shown the deceased by Lawrence Post No. 553 CWV and the Anton Blazek Post VFW, at the funeral Wednesday.

May he rest in peace!

**PVT. WALTER APSEGA**

A military mass last Saturday at the Immaculate Conception Church with the Honor Guard consisting of the American Legion Lake Shore Post No. 273, laid to rest the body of Pvt Walter Apsega, who was killed at the Invasion of Normandy, June 6, 1944. He belonged to the 101st Parachute Division.

The sorrowing survivors are his mother, Mrs. Antonia Apsega of 1319 Russell Rd., a brother, Joseph, and a sister, Mrs. Adele Sova.

May he rest in peace!

## DEATH NOTICES

Intihar, Matt — Husband of Mary (nee Nosse), father of Matt Jr., Edward, Alma Eppick, brother of Agnes Jancar, Frances Tomazic, Mary Udovic. Residence at 20921 Goller Ave.

Kamin, Elizabeth (nee Gregoric). — Wife of Valentine, mother of Anton Joseph, Cecilia, Rose Zdovc. Residence at 924 E. 207 St.

Levstik, Antonia (nee Pajnic)—Mother of Angela Kastelic, Louis, sister of John Pajnic, grandmother of Lois Ann. Residence at 1059 Addison Rd.

Modic, Agnes (nee Godec, born in Cleveland). — Wife of Alovsius, mother of 4 girls, 2 boys. Residence at Hogeland, Montana.

Muchitsch, John — Husband of Caroline (nee Vesel), father of John, Rudolph Caroline Fisher, Joseph, Rose Janiz. Residence at 1941 E. 169 St.

Fribanic, Ivan — Husband of Anne, father of Peter, John, Mary Armbruster, Rose; brother of Sister Mary Dina N. D. Residence at 1376 E. 45 St.

Skupnik, Nick — Cousin of Anna Vugrin (Conneaut, O.) Bertha Bailey, Mark Sallic. Residence at Ellwood City, Pa.

Smiciklas, Mary — Mother of Thomas, Mary Gredence, Ann Vlahovic, Martha Stegh, Ella Lynch, Nicholas, Angela Lube, Michael. Residence at 1216 E. 61 St.

## Curiosity Kills

Canton, Ohio. — "Skeeter," a pet monkey owned by Curtis McClelland, had too much curiosity for his own good. Chained to a wall in the basement, he monkeyed around until he got a nearby washing machine going. His tail then caught in the wringer and the monkey was choked to death as slack was taken up in the chain.

## Plan "Rededication Week" for Freedom Train Visit in September

The Freedom Train comes to Cleveland Sept. 2 and 3. It is making a 13-month tour of 48 states, visiting 307 cities.

Fifty civic leaders, meeting in the Little Theater of Public Hall, heard the general program for heralding the train's approach and stay in Cleveland, saw a motion picture on America's heritage and departed convinced that the Freedom Train will offer much to Cleveland.

The train is a traveling display of the priceless documents which have marked the Declaration of Independence to the surrender of the Japanese on the battleship Missouri. It is jointly sponsored by the office of the attorney general of the United States and the American Heritage Foundation.

**Nonprofit Group**

The foundation is a nonprofit body which depends on contributions. Its initial resources were supplied by corporations, labor unions and individuals. Communities visited by the train contribute in turn.

Mayor Thomas A. Burke will appoint a general organization composed of 24 committees to work out a program for the two days, according to John P. Butler, the mayor's executive assistant.

The finance committee is invited to raise $35,000 plus an added undetermined sum to finance the visit. The $35,000 is a quota suggested as Cleveland's contribution to the train's mission.

To date $885,000 has been contributed and $800 000 spent. The 13-month program is budgeted at $1,350,000.

**Railroads Help**

"But for the great co-operation of America's railroads in this venture, the budget wouldd have been 4 to 5 million dollars," said Frank W. Crane, area representative of the American Heritage Foundation, at the meeting.

He said the purpose of the Freedom Train program was "to defeat patriotic indifference."

Crane recommended that in the week of Aug. 22-28 the aid of newspapers, radio stations, movie theaters, churches and stores be utilized to focus attention on the coming event. The week of the train's arrival, he suggested, should be called "Rededication Week."

In 194 days of the train's travels, 1,625,000 persons have visited it. More than 25,000,000 have taken part in Rededication Week ceremonies, Crane said.

## Find $500 in Old Chair

**TWO NEWTON FALLS BOYS GIVEN $20 REWARD**

Warren, O. — When Vendel Husarik died last December in his modest home at neighboring Newton Falls, his daughter, Mrs. Matt Dugic, became the executor of his estate.

An old chair in Husarik's home was slated to go to the scrap heap.

Two boys, Jack Fleming and David Teutsch, saw the chair and asked permission to take it apart, "to see what it's made of."

When they did, they found $500 in cash and government bonds. They turned the valuables over to Mrs. Dugic, who gave them a $20 reward.

## Wedding Bells

Married last Saturday in St. Mary's Church on Holmes Ave., were Miss Mary Anne Troha, daughter of Mr. and Mrs. Jack Troha of 14316 Thames Ave., and Mr. John Gibbons of 16022 Neladale Rd.

**COUPLE OF POWER HURLERS**—Two fellows who know a thing or two about throwing that baseball, Bob Feller and Satchel Paige, talk things over before game time in Cleveland Municipal Stadium. Paige, Negro pitching sensation of unknown vintage, recently was purchased by Indians' president Bill Veeck to bolster the club's hurling staff for the stretch run for the A. L. pennant.

## ST. VITUS HOLY NAME Weekly Review

**BASEBALL HIGHLIGHTS**

The interest in our Indoor League is growing keener with each game that we play. On July 1st, the AL's showed their power by defeating the DON'S, 32 to 10. Little Eddie Petkovich smiled through the entire game. He says: "Why not? We're on top, aren't we?" What might have happened if the star of the Al's, Alex Krek, were also there? Too bad you were detained that evening, Alex!

Frankie Cirnski crossed the plate five times. Nice going, Frank! Tony, Urbas, Don Stanic and Bill Skerl were the rest of the support behind the Al's.

Among the Don's we noticed Johnny Turek giving his very best, for he knew he wouldn't be around for another few weeks. He went on a vacation with his dad. Have a good time, and come back refreshed to aid your team to championship.

Richard Cesen took the captain's place in the absence of Don Jernejcic. Heard he forgot about the game. Is it possible?

Frank Mack was busy again, hurling the ball for the losers. Untiring, hard struggling, good sports Charlie Kovacic, Dan Buckley and Mike Kolar didn't give up until the last minute. Spirit such as yours, boys, is bound to win sometimes.

| | |
|---|---|
| AL'S | 1 4 7 2 6 7 5—32 Winners |
| DON'S | 1 0 0 0 7 2 0—10 |

On July 5th, the Pro's played the Don's a tight game, but fate was against the Don's. Final score was 14 to 9. So the Pro's drank pop to their heart's content!

| | |
|---|---|
| PRO'S | 1 2 2 1 1 2 5—14 Winners |
| DON'S | 1 0 2 3 1 1 1— 9 |

That was the prize promised the winners. Probably that was also the reason for the close score!

Striving for a goal is the reason for a tight game. We are convinced of that by now. On July 8th, the winning team was promised a treat of "wimpies" and pop and did the boys fight to come out on top.

The Al's succeeded over the Joe's, 8 to 7. No use relating how well the boys played, for each and everyone did his best and the score is the proof. The Al's said that they are out to cop the championship cup, on which the team members' names will be engraved.

| | |
|---|---|
| AL'S | 0 0 0 3 1 4 0—8 Winners |
| JOE'S | 4 0 0 0 1 2 0—7 |

**Standings**

| | G | W | L |
|---|---|---|---|
| AL'S | 3 | 2 | 1 |
| PRO'S | 3 | 2 | 1 |
| JOE'S | 3 | 2 | 1 |
| DON'S | 3 | 0 | 3 |

**LAST MONDAY'S DOUBLE-HEADER**

The Pro's and Don's played a double-header for the enjoyment of the passersby. Everyone stopped to see what was going on and they were all well pleased to see our youngsters struggling to beat each other.

First game result:

| | |
|---|---|
| PRO'S | 0 4 8 4 3 8 0—27 Winner |
| DON'S | 3 2 3 0 2 0 2—12 |

Second game:

| | |
|---|---|
| PRO'S | 1 3 1 4 2 0 0—11 |
| DON'S | 0 1 4 2 2 6 *—15 Winner |

Our boys play every Monday and Thursday at 6:30 P. M. Won't you come out to cheer up our gang?

**ST. VITUS MOTHERS CLUB**

The meeting on July 7 started promptly. The business at hand was to promote our usual social affair—a B---- Party. We have always been successful in these affairs because of the grand response which we receive from our friends and followers and we hope that on Wednesday, Aug. 4 the Mothers' Club can again show good results in this affair.

As it is the policy of the Mothers' Club to use the proceeds from their socials for a charitable deed, the Slovene Catholic League will benefit from this affair as they are in great need of financial assistance in their actions for refugees.

We feel certain that the mothers will cooperate for this worthy cause. It will be held in the church basement on Wednesday, Aug. 4. It was also decided at this meeting that we get a wash machine for the Sisters of St. Vitus as they are in need of one.

Mrs. Foye has again started on making an afghan which, when completed will be donated to the Mothers' Club.

Mrs. Giambetro and Mrs. Palk are the voluntary auditors of the Mothers' Club. You will be notified of our next meeting date which will be August 11. This change was made because more mothers will be able to attend.

Mrs. Pate, Mrs. Bell and Mrs. Zaucha, the hostesses of the evening served the mothers pie ala mode and pop; a very appropriate menu for a warm evening.

* * *

Mothers' Club has been asked to help at the banquet and reception next Wednesday, July 21, in the Church Hall. Mothers are asked to help clean the hall on Tuesday evening, and to come down to set the tables after 3 P.M. on Wednesday and help out in the evening.

* * *

The holiday weekend with some of the mothers—

Mrs. Emma Zakrajsek and Mrs Mary Glavic are visiting at Strojin's farm in Madison . . . Mrs. Ann Slapnik and the family are at their country place on Bishop Rd. entertaining guests from Reading, Pa. . . . Mrs. Josephine Stanic and her family attended a wedding celebration . . . Mrs. Kolar took her family to see a ball game at the park.

Because the family car is undergoing repairs, a picnic lunch prepared by Mrs. Olga Urbas was served in her back yard.

Mrs. Jennie Palk spent a quiet weekend resting at home . . . Mrs. Victoria Faletic and family were visiting friends in Euclid, Ohio.

The Buckleys enjoyed themselves over the week-end at Mentor Beach. . . . Mrs. Mary Grdina and the family spent a day at Fell Lake Park. Ambitious as always, Mrs. Grdina took along her knitting needles.

Mrs. Ann Skuully had visitors over the week-end from Salem, Ohio. Unfortunately, Mrs. Pangonis was compelled to remain home due to illness in the family.

## Western Reserve Concert

The Western Reserve University Summer Session Choir and Orchestra will present their annual joint concert at 8:30 p.m. July 22 in Florence Harkness Chapel on the Flora Stone Mather College campus.

The Choir, under the direction of Thelbert R. Evans, supervisor of music in the Lakewood School System who is working with the musical group at Reserve for the summer, will present F. Melius Christiansen's "Wake, Awake" and "Lord, Hosanna" by Gustav Schreck in their selections.

Tschaikowsky's Fifth Symphony in E minor will be offered by the orchestra under the direction of Frank H. Grant, assistant professor of music at Reserve.

Choir and Orchestra will join to present "All Glory, Laud and Honor" by Melchior Teschner as arranged by Noble Cain.

**STAR GOLFER AT 13**—Mary Ann McDonald, 13, of Arlington Heights, Ill., is competing in women's top golf tournaments against such stars as Babe Zaharias, Louise Suggs and Patty Berg. Experts predict a brilliant future for the youngster.

## AMERIŠKA DOMOVINA AMERICAN HOME

### CONDENSED NEWS FROM OUR HOME FRONT

Cleveland, Ohio — Friday, July 16, 1948

On a two-week visit with his sons and daughters here in Cleveland is Jerry Marsich of Chisholm, Minn. Friends can reach him at his daughter's home, Mrs. Stanley Race at 6628 Bliss Ave., telephone HE 3858.

* * *

Greetings arrived from Cicero, Ill., from Mrs. Frances Sterle, who is visiting her daughters.

* * *

Michael Zavasnik of 21040 Westlake Rd., Rocky River, Ohio, went fishing in Georgian Bay in Canada. He caught a "muskey" which weighed 33 pounds, and was 52 inches long. Mike is well known, especially among tavern keepers as he is a coil cleaner.

* * *

Greetings from Lemont, Ill., were sent to us by Mrs. Kalisek and Mrs. Poje, while from Grand Rapids, Ohio, a card arrived from Louis and Rose Erste and son, Louis Jr.

* * *

Belgrade, — Yugoslav authorities chased out of the country the correspondent for the Telepress Agency, Mr. June Furst, accusing him of sending out false reports on conditions in Yugoslavia.

* * *

Early Friday morning at 3 a. m., a fire broke out at the U. S. Steel Supply Co., 1394 E. 39 St. All residents of E. 39th St., between St. Clair and Superior Avenues were forced to leave their homes, in fear that the fire would destroy all their homes. Seven hours later firemen were still pouring water on the smoking ruins.

* * *

The well known Frank, Al, and Fritz Hribar have taken over a tavern at 16819 Waterloo Rd. which will now be known under the name of "Hribar's Tavern."

* * *

The first "McKay Home" is being built on the site of the East Ohio Gas explosion on land which is owned by the merchants' corporation.

* * *

Among the bodies of returned veterans on the ship "Lawrence Victory" are the bodies of Zigmond Kopec, son of Caroline Kopec of 397 E. 148 St.; Steve Kristof, son of Joseph Kristof, 2562 E. 83 St.; Arthur A. Saye, son of Adolph Saye, 19010 Firwood Ave.; Frank R. Seme, son of Joseph Seme, 3627 E. 80 St.; Paul I. Siska son of Paul Siska, 3681 East Blvd.

* * *

The Freedom Train, carrying historic relics of America's past, will be in Cleveland September 2nd, according to a schedule of Ohio stops announced by the American Heritage Foundation.

* * *

Centreville, Ia. — When a pair of small, pet rabbits and a tomcat disappeared from the home of Roy Long, interior decorator, he gave them up for lost. While walking thru a pasture near his home, he came upon a nest in the tall grass. The rabbits were sound asleep in the nest and the tomcat was standing guard over them.

* * *

Grand Rapids, Mich. — The meanest thief in the world probably is the thief who stripped the wheels and axle from a wheel chair owned by Richard Cass, a cripple.

* * *

London. — A 7½ ounce egg, measuring 9½ by 9½ inches was laid by a hen owned by William O'Neil of West London. The egg was found to contain another egg inside.

* * *

Knoxville, Tenn. — The eyes of 15-month-old Sara Astin were removed after her death and sent to the Memphis eyebank, so that, according to her father, "she shall not have lived in vain."

* * *

St. Louis. — Bill, 16-year-old lion at the zoo was snoozing in his cage when a spectator tossed a cigaret butt at Bill to make him move. Bill did, his mane afire. Attendants extinguished the fire without serious damage to the lionhouse or the lion.

* * *

Denver, Colo. — Marine Berry, 11, the "Tissue-skin girl," whose skin bruises at the slightest touch, has been given six months to live. Doctors say there is no cure for the rare skin ailment from which she is suffering. She has a disease which leaves her skin almost void of an outer layer.

* * *

Washington. — Mrs. Maggie McGrift, 33, who rented a room from Mrs. Bessie White, 43, two yaers ago, just discovered the latter was her sister, whom she hadn't seen since 1924.

* * *

Camp Edwards, Mass. — A radio-controlled naval "drone" plane broke away from guide planes and crashed into the sea, it was revealed here.

* * *

Bloomington, Ind. — Geo. Snively got caught by a dog the first day he took over as dogcatcher. A large collie grabbed Snively's hand and held him. City police shot the collie.

* * *

Omaha, Neb. — Charged with drunkenness before Judge Wheeler, a young man said he had two bottles of beer. When the judge said that two bottles of beer wouldn't knock out anyone, the defendant explained that they were half-gallon bottles. The judge fined him $2.50.

* * *

Shanghai. — The Chinese dollar crashed to its lowest point in history last week, 6,000,000 to $1 —on the black market. The Stock Exchange closed five minutes after it opened. Thousands of police combed marts for black marketeers dealing in U. S. and Hong Kong money.

* * *

Greetings have arrived from Pueblo, Colo. from Miss Marie Orazem, Louis and Anna Zakrajsek and son Norbert. — From New York from Mrs. Margaret Tomazin and daughters, Mitzi and Margie. — From Guelph, Canada, from Mrs. Joe Stokar and Anna Cicelik. — From Edwardsburg, Mich., Christians Lodge from Helen Levstick and Josephine Korel.

Edward Dollnar of 957 E. 236th St., went to Huron Road Hospital last Sunday for an operation.

## SCHOOL DAYS — By DWIG

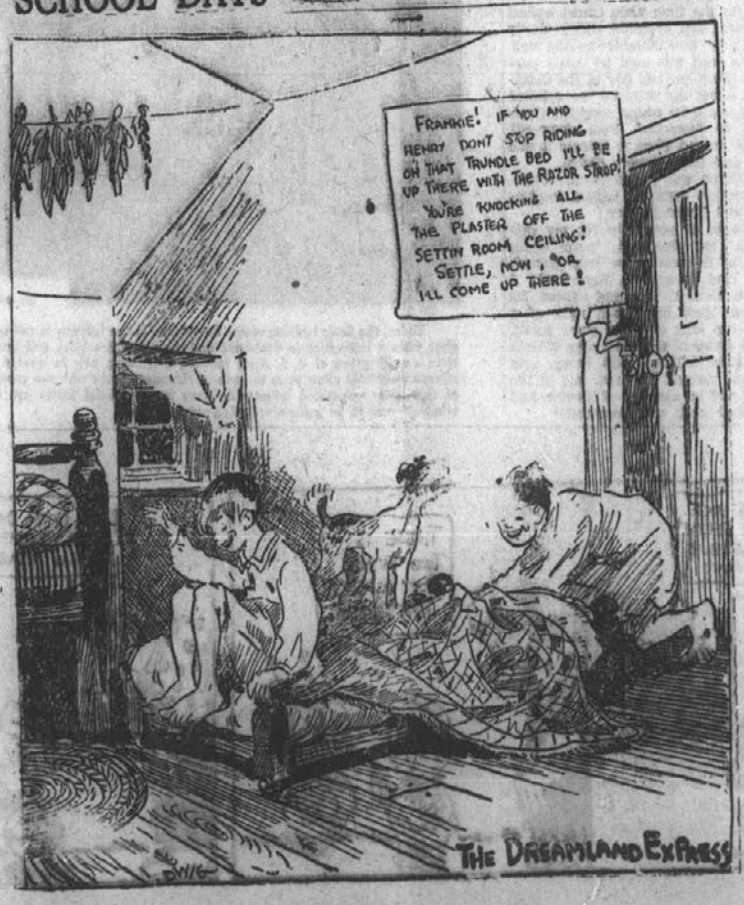

# This and That from Washington

By Congressman Frances P. Bolton

WHAT a wonderful place Cleveland is to come back to! I love Washington with all its pressures and heavy demands, but I don't believe there is a more homey city anywhere than Cleveland.

Mrs. Bolton

As to my Village of Lyndhurst, there is none more closely knit, more satisfying to live in. As a matter of fact, the whole great 22nd District is just tops with me, and I am constantly grateful for the privilege I have of being its Representative in the Congress.

COMPARISONS in production are always interesting, particularly when they indicate an improvement in spite of many handicaps. As to automobiles: except for May every month of the first half year of 1948 exceeded the 1947 output a little. The total has been 2,600,000 vehicles from January to July. In 1947 the second six months gave 100,000 more units than in the first six months. If 1948 can do as well, there will be a total output of something over 5,300,000.

This possible increase during the second half year will, of course, be influenced by the availability of steel, which in turn will be affected by the requisitions from the armed services, not only for actual use but also for every necessary stock piling in many areas of raw materials. We are told that scrap is to be shipped in from Europe, and probably the Pacific as well, with the hope of increasing the steel supply.

ALL this leads rather directly to the Draft Act which has become Public Law 759. Registrations are due to start around the middle of August. Inductions will not begin until November, and will be by age groups. 18-year-olds are permitted voluntary enlistment for one year with a limit of 161,000 for all the services. 19 to 26-year-olds will go in for twenty-one months, with the requirement of service in some reserve component for five years thereafter.

Deferment and exemption include veterans with twelve months of service, members of organized reserve units, the National Guard and Air National Guard, those in R. O. T. C. programs under certain conditions, ministers and ministerial students. Enrolled college students will be deferred until the end of the academic year. Only surviving sons of families in which other sons and daughters were killed in action are not included in the Draft.

INDICATIONS are that E. C. A. (Marshall Plan) is beginning to roll. Appointments have been made slowly, starting at the top of the various divisions. Jobs down the line are being filled only after these chiefs are on the spot and able to make decisions as to types and numbers required. The latest report indicates that about $100,000,000 of goods are being authorized weekly, with the major part industrial rather than relief.

Procurement Operation Division, Economic Co-operation Administration, 800 Connecticut Avenue, Washington 25, D. C., is ready for inquiries if you want E. C. A. orders. Should you be more interested in munition contracts, or having your plant surveyed as a potential military supplier, there is a new printed guide for industry, recently issued by the Munitions Board, that can be obtained from the Superintendent of Documents, Washington, D. C.

## Wrong Scapegoat

A poll was recently taken to find out what typical American families think is responsible for high living costs. Nearly a third of those answering were of opinion that manufacturers are making too much profit, and retailers' mark-ups are too large.

This is a perfect example of picking a scapegoat, regardless of the merits of the case. The truth is that if industry—and particularly that part of it which makes consumer goods—were to operate at no profit the influence on prices would be far less than most of us realize. In other words, profit—which is simply that part of industry's gross income which is kept by the people who own it—is only a drop in the bucket by comparison with wages, cost of supplies, tares, etc.

On the retail level, the same thing is true. A number of large food chains have reported that they make, as profit, less than two cents out of each dollar spent with them. Representative variety store systems report that they only make about five cents. And when it comes to mark-ups, too many consumers don"t know that stores of all kinds have voluntarily reduced them as part of retailing's fight against inflation—and in many cases they are now less than in OPA days.

Millions of words have been written on the causes of inflation. What the people should understand is that in a competitive, free enterprise economy prices are as low as the cost of doing business permits. And the merciless force of competition takes care of those who work on the all-the-traffic-will-bear principle.

## Law for Admittance of Refugees to U. S.

(Public Law 774 — 80th Congress)
(Chapter 647—2nd Session)
(S. 2242)

AN ACT

To authorize for a limited period of time the admission into the United States of certain European displaced persons for permanent residence, and for other purposes.

Be it enacted by the Senate and House of Representatives of the United States of America in Congress assembled,, That this Act may be cited as the Displaced Persons Act of 1948.

Sec. 2. When used in this Act the term—

(a) "Commission" means the Displaced Persons Commission created pursuant to this Act;

(b) "Displaced person" means any displaced person or refugee as defined in Annex I of the Constitution of the International Refuguee Organization and who is the concern of the International Rfeugee Organization.

(c) "Eligible displaced person" means a displaced person as defined in subsection (b) above, (1) who on or after September 1, 1939, and on or before December 22, 1945, entered Germany, Austria, or Italy and who on January 1, 1948 was in Italy or the American sector, the British sector, or the French sector of either Berlin or Vienna or the American zone, the British zone, or the French zone of either Germany or Austria; or a person who, having resided in Germany or Austria, was a victim of persecution by the Nazi government and was detained in or was obliged to flee from such persecution and was subsequently returned to, one of these countries as a result of enemy action, or of war circumstances, and on January 1, 1948, had not been firmly resettled therein, and (2) who is qualified under the immigration laws of the United States for admission into the United States for permanent residence, and (3) who is an orphan because of the death or disappearance of both parents, and (4) who, on or before the effective date of this Act, was in Italy or in the American sector, the British sector, or the French sector of either Berlin or Vienna or the American zone, the British zone or the French zone of either Germany or Austria, and (5) for whom satisfactory assurances in accordance with the regulations of the Commission have been given that such person, if admitted into the United States, will be cared for properly.

Sec. 3. (a) During the two fiscal years following the passage of this Act a number of immigrantion visas not to exceed two hundred and two thousand may be issued without regard to quota limitations for those years to eligible displaced persons as quota immigrants as provided in subsection (b) of this section: Provided, That not less than 40 per centum of the visas issued pursuant to this Act shall be available exclusively to eligible displaced persons whose place of origin or country of nationality has been de facto annexed by a foreign power: Provided further, That not more than two thousand visas shall be issued to eligible displaced persons as defined in subsection (d) of section 2 of this Act.

(b) Upon the issuance of an immigration visa to any eligible displaced person as provided for in this Act, the consuular officer shall use a quota number from the immigration quota of the country of the alien's nationality as defined in section 12 of the Act of May 26, 1924 (U.S.C., title 8, sec. 212), for the fiscal year then current at the time or, if no such quota number is available for said fiscal year, in that event for the first succeeding fiscal year in which a quota number is available: Provided, That not more than 50 per centum of any quota shall be so used in any fiscal year: Provided further,, That eligible displaced orphans may be issude special nonquota immigration visas, except that the number of such special nonquota immigration visas shall not exceed three thousand.

(Continued)

## How the Dogwood Grows

By P. D. KEATING

During the time when Christ walked the earth, the dogwood was a sturdy tree, large and durable as the oak, and its wood was used for many purposes. Then the sad day of the Crucifixion came: the dogwood was selected as the tree from whose wood the Cross would be fashioned. Poor dogwood! How it grieved when it learned it was to be used for so base a design.

As Christ was nailed to the Cross, the grieving dogwood begged forgiveness; and Christ forgave.

"Because of your pity for my sufferings," He whispered, "never again shall the dogwood grow large enough to be used as a cross. Henceforth, it shall be slender, bent and twisted. Its blossoms shall be in the form of a cross—two long and two short petals. In the center of the outer edge of each petal there will be nails, brown with rust and stained with red, and in the center will be a crown of thorns. And who shall see it will remember!"

## LEGION NEWS in A NUT SHELL

### LAKE SHORE POST NO. 273

It's only two weeks away! Yes, siree! The gala Benefit Dance, being sponsored by the Baseball Players of our Post, on Saturday, July 31, at the Legion Hall, 62nd and St. Clair Ave. Everything will be provided to assure all a grand time. The Pin and Off orchestra will serenade with a variety of popular American and Slovenian tunes. Make it a date, and bring along your family and friends. The donation is only 50 cents per ticket.

Speaking of the baseball team, why not amble over to Kirtland Park on Sunday mornings and watch our team play. They'll really appreciate your moral support.

A great number of bodies of World War II veterans are currently being returned to this country. This means that we will have a large number of burials to assist at. Every Legionnaire who can possibly do so, is kindly requested to volunteer. Please contact Commander Kingzett and let him know of your intentions to help.

At the last monthly meeting of our Post, and the Ladies Auxiliary, it was decided to combine the two picnics and to have only one, on August 22, sponsored jointly by the Lake Shore Post and the Ladies Auxiliary. Plans for this picnic are progressing very well, and from the looks of things, it should be one of the best picnics of the season. Remember the date and place: August 22 at John Mihelich's farm.

All veterans of World War II, that have dropped their GI Insurance, are reminded that they have until July 31, 1948 in which to reinstate their insurance without having to go through a medical examination.

Veterans with GI Insurance are urged to make certain that their policies show the current choice of beneficiaries to avoid leaving families in serious circumstances. The Veteran's Administration has received many reports of widows and children of deceased veterans, who are in desperate financial condition because there is no way of changing the beneficiary after death. Most cases involve veterans who marry without changing their insurance beneficiary.

Under the law the Veteran's Administration can disburse proceeds of National Service Life Insurance only to the person, or persons, who are duly designated by the insured veteran. Veterans should therefore make sure the Veteran's Administration has the latest information on the choice of beneficiary.

Just a reminder that our annual Clambake will be held on October 24 at the Legion Hall. Doors will be open at 2 p. m. and dinners will be served from 5 p. m. on. The Pin and Off orchestra has been engaged for the occasion. Reserve October 24 and attend the Legion Clambake.

Gold Star lapel buttons are now being distributed to the next of kin of deceased World War II veterans. The button consists of a gold star on a purple circular background, bordered in gold and surrounded by gold laurel leaves.

All members and friends are cordially invited to attend the Fish Fries and Dances, which are held every Friday night at the Legion Hall, for your enjoyment.

## Lucky 3 Hunt Lake Rescuer

Three fishermen, two of them unable to swim, were tossed out of their boat into Lake Erie a half mile off White City beach but were rescued a half hour later as they clung to their capsized craft.

The three grateful men—Patrolman John Jeric, 54, of 16212 Grovewood Ave., Vincent Segulin, 32, and his father-in-law, William Duncan, 50, both of 1134 E. 174th St.—are seeking the identity of the rescuer, a lone sea dog with an outboard, so they can suitably reward him.

They cried out for help, but it was not until a half hour or so, and after Patrolman Jeric had slipped twice from the boat but had scrambled back each time, that the rescuer appeared.

Patrolman Jeric recalls him as 40 to 45, medium build, and very calm.

"Take it easy," were his first words as he came alongside.

He got them aboard, took the capsized boat in tow, and landed them at Bratenahl beach.

## Serves Single Meal, Waitress Collects 17-G Tip

Nice. — Marinette Nougeraede, a waitress, received a 500,000-franc (about $17,000) tip one day last week for serving a single meal.

Her customer was Maurice Boere, 54, an employe of the Nice vinegar works, who after paying his check found he didn't have enough change for a tip and gave Miss Nougerede a ticket on the national lottery.

"Here's your tip," he said. "If it wins, we'll split 50-50."

The ticket won 1,000,000 francs. Miss Nougearede remembered the bargain, found her customer after an hour-long search and gave him half the winnings.

She found Boere celebrating, but only because he had just become a grandfather.

## Saroyan Pens Non-Fictional Classified Ad

Fresno, Cal. — Playwright William Saroyan wrote a classified ad last week describing in an "honest way" a ranch he wants to sell for $15,000.

The ranch, he said, is five miles away from a "descrepit schoolhouse," for which there is no bus. Other disadvantages included "difficult to obtain telephone, 12-party line" and "apparently no oil, gold or uranium on land or in river."

The ad said Saroyan had bought the property for $32,000 and wanted to keep "six or seven acres for himself as a monument to his real estate sharpness."

## Learning the Ropes

Today, the basic training course for soldiers in the Infantry is not complete without instruction in knot-tying and the use of the block and tackle. Here a small group of U. S. Army trainees is learning how to master the science which will allow them to perform Herculean tasks with the greatest of ease. Four war-tested Infantry divisions in the United States are now schooling men to be well-trained soldier-specialists.


LOST . . . DIAMOND RING
A diamond engagement ring was lost Friday, July 9th, at the Whitehouse Cafe, located at 1156 E. 71 St. Finder please call EX 3263. Reward.

CERTIFIED TYPEWRITER SERVICE
1127 E. 66th St.
TYPEWRITERS and ADDING MACHINES RENTED and REPAIRED
RIBBONS and CARBON PAPER
J. MERHAR
Call HEnderson 9009

All Makes Of
RADIOS - WASHERS and SWEEPERS REPAIRED
24 hours free pickup and delivery service
MALZ ELECTRIC
6902 ST. CLAIR AVE. EN 4808

Charles & Olga Slapnik
FLOWER SHOP
FLOWERS FOR ALL OCCASIONS
6026 St. Clair Ave. EX 2134

Copper Water Lines
installed without digging
A. GREENWALD
Plumbing & Heating Co.
3325 Tullamore Rd.
ERieview 0656

MAKE ONE A DAY
MULTIPLE VITAMIN CAPSULES YOUR BUY WORD
Perhaps your usual vitamins, if you do, are vegetable that are—
Potent, Easy and Convenient to take, Economical. Each One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsule contains the full basic daily quantities of five vitamins, whose requirements in human nutrition have been established.
Take one capsule every morning and you can forget about vitamin supplements until the next day. That's CONVENIENCE.
Pay for only one capsule each day. That's ECONOMY.
GUARANTEE: Your money back if, after taking a single One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsule every day for sixty days, you are not entirely satisfied. Be sure to ask for One-A-Day (brand) Multiple Vitamin Capsules.
MILES LABORATORIES, INC. Elkhart, Indiana

CLEVELAND'S FINEST HOME
A CATHOLIC HOME FOR CATHOLIC WOMEN
Caroline Home for the Aged
7311 Detroit Avenue
ATlantic 0810
Cleveland 2, Ohio
MARGARET G. ROLLER
Owner and Operator

HOTEL ROOMS AVAILABLE
Singles—$2 up
Doubles—$3 up
Dining Room and Bar
Free Parking
IMPERIAL HOTEL
F. H. WITTENBURG
"WIT" TO YOU
1931 E. 79th Street
GA. 7641

PIANO TUNING
EXPERT SCIENTIFIC PIANO TUNING
PROMPT SERVICE
REASONABLE
FRED A. LUTZ
THE PIANO TUNER
ME. 1567 - 3268 W. 86 St.

Thomas Flower Shop
FLOWERS FOR ALL OCCASIONS
Flowers Telegraphed
We Deliver
14311 St. Clair Ave.
Tel.: GL. 4316
Nights: EN. 8635

LOUIS SRPAN
TAILOR
17822 Marcella Road
KE 4311

MEMBER PHOTOGRAPHERS ASSOCIATION OF AMERICA
BEROS STUDIO
FOR FINE PHOTOGRAPHS
6116 St. Clair Ave. Tel. EN 0670

AHLIN SHEET METAL & FURNACE CO.
NEW COAL AND GAS FURNACES
Blowers and Conversion Burners
Minn. Honeywell Thermostats
ALL MAKES FURNACES REPAIRED
Recemented and Vacuum Cleaned
GUTTERS AND SPOUTING
613 E. 99. St. GL 7630

BEFORE YOU BORROW TO BUY A HOME
GET OUR LOW RATES AND HELPFUL TERMS
The Cleveland Trust Company
1894 EVERY BANKING SERVICE
THE BANK FOR ALL THE PEOPLE


SNOODLES

By Cy Hungerford